Pedagogická fakulta
Faculty of Education
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra slovanských jazyků a literatur

Bakalářská práce

Příjmení v Týně nad Vltavou a přezdívky mládeže

Vypracovala: Alena Tomková
Vedoucí práce: doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

České Budějovice 2015

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce doc. PhDr. Marii Janečkové, CSc., za její odborné vedení, podnětné rady a laskavý přístup. Také děkuji Mgr. Zuzaně Kalinové za dodatečnou pomoc při dokončování práce.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Příjmení v Týně nad Vltavou a přezdívky mládeže vypracovala samostatně pod vedením doc. PhDr. Marie Janečkové, CSc., pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorské práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb.

Zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 25.6.2015

……..

Podpis

ANOTACE

Předmětem bakalářské práce jsou antroponyma, konkrétně typy příjmení v Týně nad Vltavou a přezdívky školní mládeže. Onomastický materiál získám soupisem příjmení v městě, exploračními metodami za pomoci dotazníku a rozhovoru jej rozšířím o přezdívky. Rozbor antroponymického materiálu provedu s využitím tradičních klasifikačních postupů. Cílem práce je podat lingvistickou analýzu vlastních jmen osob a přispět k onomastice města Týn nad Vltavou.

Klíčová slova: deantroponymum, deapelativum, onomastika, příjmení

ANNOTATION

This thesis deals with the anthroponyms, more specifically with the kinds of surnames and schoolchildren's nicknames in Týn nad Vltavou. The onomastic material I gain not only by recording the surnames appearing in the town but also by exploratory methods, i.e. using questionnaires and interviews to expands the list on nicknames. The analysis of an anthroponomical material I elaborate by means of traditional classification methods. The aim of the thesis is to conduct linguistic analysis and contribute to the onomastics of Týn nad Vltavou.

Key words: deanthroponym, deappellativum, onomastics, surname

OBSAH

1. Úvod 7

2. Metodologie 8

3. Onomastika 9

3.1 Vznik příjmení 10

3.2 Původ našich příjmení 11

3.3 Příjmení vzniklá ze jmen osobních 11

3.4 Příjmení vzniklá ze jmen místních 12

3.5 Příjmení vzniklá ze jmen obecných 13

3.6 Pravopis příjmení 13

3.7 Přechylování příjmení 14

3.8 Frekvence příjmení 15

4. Historie města Týn nad Vltavou 16

4.1 Příjmení vzniklá ze jmen osobních 18

5. Třídění podle původu osobních jmen 20

5.1 Příjmení vzniklá ze jmen latinských a řeckých 20

5.2 Příjmení vzniklá ze jmen hebrejských a aramejských 32

5.3 Příjmení vzniklá ze jmen německých 41

5.4 Příjmení vzniklá ze jmen maďarských 47

5.5 Příjmení vzniklá ze jmen slovanských 48

5.6 Příjmení málo jasná, nebo nejasná 55

6. Způsoby tvoření příjmení 57

7. Závěr 62

8. Literatura 65

9. Přílohy 68

1. ÚVOD

Tématem bakalářské práce jsou příjmení v Týně nad Vltavou a přezdívky mládeže. Cílem práce je zmapovat příjmení vyskytující se v Týně nad Vltavou, klasifikovat je a zjistit, která příjmení jsou nejčastější. Seznam příjmení jsem chtěla získat z Městského úřadu v Týně nad Vltavou, nebylo mi však umožněno nahlédnout do seznamu obyvatel města. Příjmení jsem tedy nakonec našla na webových stránkách Ministerstva vnitra České republiky ve statistikách ze sčítání obyvatel v roce 2011.[1] Vzhledem k vysokému počtu příjmení v Týně nad Vltavou nezařadím kapitolu o přezdívkách mládeže, chtěla bych se jí věnovat v diplomové práci.

Než jsem začala s psaním této práce, musela jsem si prostudovat odbornou onomastickou literaturu, zejména pak literaturu věnující se antroponomastice. Využila jsem práce R. Šrámka *Úvod do obecné onomastiky* (1999), publikace *Vývoj vlastních jmen osobních v českých zemích v letech 1000−2010* (2011) od J. Pleskalové a *Staročeská osobní jména a naše příjmení* (1964) J. Svobody. Dále jsem pracovala s příručkami *Naše příjmení* (2004) D. Moldanové a *Průvodce našimi jmény* (1999) od F. Kopečného. Při třídění příjmení jsem použila publikace V. Matese *Jména tajemství zbavená: malá encyklopedie 250 nejčastějších příjmení* (2002) a M. Knappové *Naše a cizí příjmení v současné češtině* (2002). Ve své bakalářské práci jsem také zmínila historii města Týn nad Vltavou. K tomuto účelu jsem využila knihy M. Sudové *Malý zábavný průvodce Týnem nad Vltavou a okolím* (1999).

[1] http://www.mvcr.cz/clanek/cetnost-jmen-a-prijmeni-722752.aspx

2. METODOLOGIE

V teoretické části bakalářské práce se nejprve zaměřím na onomastiku a shrnu poznatky o této jazykovědné disciplíně. V části práce se budu zabývat také vznikem a původem příjmení, pravopisem příjmení a jejich přechylováním. Pozornost věnuji i frekvenci příjmení. Podle údajů Ministerstva vnitra České republiky sestavím pořadí nejčetnějších příjmení v České republice, stručně vysvětlím jejich význam a uvedu počet nositelů těchto příjmení.

V praktické části se budu věnovat příjmením vyskytujícím se v Týně nad Vltavou. Ze skupiny příjmení vzniklých ze jmen osobních nejprve vyberu jen mužské tvary příjmení, ženské uvedu jen v případě, že se mužský tvar příjmení v seznamu nenalézá. Vzhledem k vysokému počtu příjmení se soustředím pouze na jejich klasifikaci a slovotvornou charakteristiku, nikoliv na výklad významu těchto příjmení. Příjmení dále rozdělím do skupin podle původu jména, ze kterého pocházejí, a uvedu, jakým slovotvorným způsobem příjmení vzniklo.

Materiál jsem získala excerpcí ze seznamů obyvatel České republiky. Ve statistikách ze sčítání obyvatel byla vždy pod číselným kódem uvedena určitá obec a příjmení vyskytující se v celé České republice. U příjmení byl pak udán i počet nositelů tohoto jména v dané obci. Podle číselného kódu jsem si vyhledala město Týn nad Vltavou a příjmení, jejichž nositelé zde žijí. Ze seznamu jsem nejprve vytřídila příjmení, která se v Týně nad Vltavou vůbec nevyskytují. Dále jsem pak ze seznamu vybrala jen mužské tvary příjmení, ženské jen v případě, že mužský tvar příjmení zde nebyl zastoupen. S těmito příjmeními jsem dále pracovala tak, že jsem je nejprve roztřídila podle původu na příjmení vzniklá ze jmen osobních (deantroponyma) a na příjmení vzniklá ze jmen obecných (deapelativa). V seznamu se vyskytlo i několik příjmení, jejichž původ byl nejasný. Ta jsou zařazena ve zvláštní kapitole. Výsledný seznam příjmení pak čítal 658 položek. Počet příjmení vzniklých ze jmen osobních byl tak vysoký, že se v této práci budu zabývat pouze příjmeními z rodných jmen osob. Příjmením vzniklým ze jmen obecných bych se chtěla věnovat – stejně jako přezdívkám mládeže − v diplomové práci. Při třídění a hodnocení příjmení využiji metodu analytickou, ke shrnutí výsledků analýzy použiji metodu syntetickou.

3. ONOMASTIKA

Onomastika neboli nauka o vlastních jménech se začíná rozvíjet v 50. – 60. letech 20. století. Ztrácí postupně status vědy pomocné a zařazuje se právem do věd lingvistických. Jako lingvistická subdisciplína získává samostatné postavení s vlastní poměrně bohatě rozvinutou metodologií. Obecná teorie onomastiky se dříve zabývala především řešením problematiky vlastních jmen, vymezením rozdílů mezi obecnými a vlastními jmény a studiem vlastních jmen jako součástí národního jazyka. Díky vytvoření základních materiálových východisek v 50. – 60. letech v české onomastice se dostala čeština mezi evropské jazyky s velmi rozvinutými a poměrně systematicky zpracovanými základními teoriemi onymie. To je zároveň cesta k dalšímu podrobnějšímu zkoumání této disciplíny. Zásluhu na tom měla zejména díla A. Profouse, J. Beneše, V. Šmilauera, J. Svobody, později pak i díla M. Knappové, D. Moldanové a díla R. Šrámka. V 60. a 70. letech byl dokončen přesun onomastiky do jazykovědy, což ale vyžadovalo ještě důkladnější zpracování a propracování dosavadních teorií. Významnou roli zde sehrály Trostovy a Dokulilovy studie.

„Onomastika je nauka o vlastních jménech (nomen proprium, pl. nomen propria), o jejich povaze, tvoření, vzniku a rozšíření“ (Kuba, 1984, str. 2). Vlastními jmény jsou označovány živé bytosti (osoby, zvířata, obyvatelé, nadpřirozené bytosti…), jejich zkoumáním se zabývá antroponomastika. Vlastními jmény pak označujeme i neživé věci, např. různé zeměpisné jevy, jejichž zkoumáním se zabývá toponomastika, a dále i různé lidské výtvory, zařízení, výrobky, instituce atd., jimiž se zabývá chrématonomastika. „*Vlastní jména jsou jazykové (lexikální) jednotky, které v protikladu k apelativům (jménům obecným) na nepojmové bázi pojmenovávají komunikativně individualizované objekty.“* (Šrámek, 1999, str. 11). Hlavní funkcí vlastních jmen je individualizovat objekty v rámci jednoho druhu, diferencovat je a lokalizovat, tzn. zařadit je např. k určitým místním, historickým, sociologickým, ekonomickým vztahům. Ze všech těchto funkcí vlastních jmen vyplývají jejich vlastnosti a systémové jevy, jež jsou charakteristické právě pro vlastní jména a jež tvoří protiklad ke jménům obecným. Proto v nich vidí obecná lexikologie tzv. druhou vrstvu jazyka.

3.1 Vznik příjmení

Příjmení tvoří ve slovní zásobě určitého národa zvláštní skupinu. Pozbývají významu slova, z něhož vznikla, a často se od něho liší i pravopisem a skloňováním. Příjmení označují nositele, jsou dědičná zpravidla po otci a v přechýlené podobě přecházejí na manželku a dcery. Každý člověk má zpravidla dvě jména: křestní jméno a příjmení. Nebylo tomu tak ale odjakživa – ještě v 18. st. bývaly seznamy osob řazeny podle křestních jmen. Již ve 12. - 13. st. se však začala užívat i další různá označení osob, která sloužila k rozlišení jedinců, tzv. příjmí. V jazyce totiž neexistovalo takové množství osobních jmen, aby každý jedinec měl své určité jméno, a v některých případech bylo nutné jednoznačně určit, o jakou osobu se jedná (zejména při různých právních aktech). Vedle jména oficiálního (křestní jméno), kterým se jedinec prokazoval na veřejnosti, se osoby odlišovali ještě výrazem doplňujícím. Příjmí se připojovalo za vlastní jméno osoby a často se tato označení týkala jejich tělesných nebo duševních vlastností (např. *Velký, Veselý*)[2], podoby (např. *Kučera*)[3], věku (např. *Mladý*), zaměstnání (např. *Mlynář, Kovář*)[4], bydliště nebo původu (např. *Skalský, Hořejší*)[5]. Dále k přesnějšímu určení osob sloužila i jména připojená po otci, popř. utvořená z otcova nebo matčina jména (např. *Jiroušek, Mařák*)[6], přezdívky (např. *Levička* – měl jen jednu ruku)[7], jména po chalupě poukazující na to, kde člověk bydlel nebo kam se přistěhoval (např. Petr na Matějkově gruntu = *Petr Matějka*) nebo podle domovních znamení (např. U Růže – *Růžička*, Matěj od Bílého jelena – *Matěj Jelen*)[8]. Jednojmennost sice i nadále přetrvává, ale je zřejmé, že jednojmenný systém pomalu přechází k dvoujmennému. Příjmí však ještě docela dlouhou dobu nebyla dědičná a závazná, sloužila pouze k rozlišení jedinců. Dokonce bylo možné, aby jeden člověk měl více příjmí, která se během jeho života mohla měnit. Od 16. století začínají být příjmí téměř závazná, málokdy se objeví v zápisech osoba jen s křestním jménem (to je možné jen tehdy, pokud se v okolí nachází pouze jedna osoba s takovýmto jménem). Poměrně výraznou skupinu venkovských příjmí tvoří v té době jména po chalupách. Odkdy přesně existují příjmení, není dodnes jednoznačně určeno. Podle Josefa Beneše (1962)

[2] M. Knappová, *Naše a cizí příjmení v současné češtině*, 2002, s. 4.
[3] D. Moldanová, *Naše příjmení*, 2004, s. 9.
[4] M. Knappová, o. c. v pozn. 2, s. 4.
[5] M. Knappová, tamtéž.
[6] M. Knappová, o. c. v pozn. 2, s. 5.
[7] Tamtéž.
[8] Tamtéž.

máme u nás příjmení jako závazné rodné jméno od roku 1780. Za správnější datum je však pokládán letopočet 1786, tedy o šest let později, než udává Beneš. Ovšem první zmínky o zákazu svévolné změny jména pochází již z roku 1776. Nejlépe propracovaným patentem byl patent týkající se jmen židovského obyvatelstva z roku 1787. Kdo by užíval jiné jméno, než které bylo připuštěno, mohl počítat buď s pokutou peněžní (u majetnějších obyvatel), nebo dokonce s vysídlením ze všech dědičných zemí (Mates, 2002). Od roku 1786 se tedy příjmení stává jedním z funkčních členů oficiálního pojmenování. Znamenalo to tedy, že z jednoho příjmí otce vzniklo příjmení, tj. dědičné jméno rodiny. Na konci 18. století a na počátku 19. století jsou již česká a německá příjmení zcela ustálena a dále se již nevyvíjí, nanejvýš se jejich repertoár z důvodů historických obměňuje, doplňuje a upravuje (Pleskalová, 2011).

3.2 Původ našich příjmení

V jazyce existuje mnoho příjmení, která vznikala z různých důvodů na různých místech, to znamená, že jejich vznik byl motivován odlišnými podněty. Jsou to jak podněty jazykové, tak především podněty mimojazykové, např. různé události, války, historické souvislosti, ale i vlivy kulturní a jiné. U některých příjmení lze docela snadno určit jejich původ, jsou etymologicky průhledná, ovšem u většiny příjmení je poměrně těžké určit jejich přesný původ, existuje dokonce i několik možných vysvětlení a variant, jak příjmení vzniklo. Obecně lze ale říci, že příjmení vznikala buď z vlastních jmen osob (deantroponyma), z vlastních jmen míst (detoponyma) a z vlastních jmen obecných (deapelativa).

3.3Příjmení vzniklá ze jmen osobních

Tato skupina příjmení tvoří nejbohatší skupinu příjmení. Existuje asi 150 přípon, jimiž jsou tvořena (Moldanová, 1983). Osobní jména sloužila často jako jediná k identifikaci člověka a ze jmen osobních, která se u nás vyskytovala nejčastěji, vznikala příjmí a později příjmení. Celá řada osobních jmen, ze kterých vznikala příjmení, se však dnes již nevyskytují nebo je vidíme jen ojediněle (např. jméno *Benedikt*, ze kterého vzniklo příjmení *Beneš, Beneda* a další odvozeniny)[9]. Příjmení vzniklá ze jmen osobních můžeme dále ještě dělit na příjmení ze jmen slovanských a na příjmení ze jmen neslovanských. Slovanská jména osobní se většinou skládají ze dvou

[9] D. Moldanová, *Naše příjmení*, 2004, s. 12.

částí, např. Mir + slav = Miroslav.[10] Tato jména se většinou zkracovala nebo modifikovala a příjmeními se stávaly právě tyto pozměněné tvary. Mezi příjmení ze jmen neslovanských patří příjmení vzniklá ze jmen biblických (hebrejská a aramejská jména), latinských, řeckých, západoevropských a germánských (německá jména). Příjmení vznikala většinou ze jmen mužských, ale najdeme i jména vzniklá z křestních jmen ženských a jejich zdrobnělin nebo domáckých podob, např. *Zuzan, Ančička, Důra*[11] atd. Kromě antroponym se v jazyce objevovala a objevují i hypokoristika (jména domácí). Hypokoristiky se označovaly osoby v domácím prostředí a tato jména sloužila k odlišení jedince se stejnými jmény v rodině či širším kolektivu. Často se stávalo, že hypokoristika se spolu s osobou dostávala na veřejnost, ztrácela svou expresivitu a stávala se jmény oficiálními. Podobně tomu bylo i u přezdívek. Přezdívky tvořily druhé jméno v dvoujmenném systému. Není snadné určit, jednalo-li se o příjmí či přezdívku, protože oba druhy antroponym se tvořily na základě stejných pojmenovávacích motivů (Pleskalová, 2011).

3.4 Příjmení vzniklá ze jmen místních

Tato příjmení se vyskytovala již od středověku a označovala člověka podle místa, odkud pocházel, kde žil nebo bydlel. Ve vyšších vrstvách obyvatelstva bylo obvyklé příjmení i podle majetku (např. *z Dubé, Lipé* – vlastnili Dubou a Lipou)[12]. Příjmení ze jmen místních je u nás také poměrně velké množství, ale na rozdíl od příjmení vzniklých ze jmen vlastních osob netvoří tolik odvozenin a vyskytují se v menších skupinách. Nejčastější příponou při odvozování ze jmen místních je přípona *-ský/-cký, -ín, -ka, -ky, -na, -ná, -ec, -eč*[13]. K příjmením vzniklých ze jmen místních patří i příjmení vzniklá ze jmen obyvatelských (choronyma), jako např. *Lhoták* ze Lhota, *Pražák* z Praha[14] atd. Poměrně bohatou skupinu příjmení tvoří i jména vzniklá z domovních znamení, erbů či znaků (*Růžička* – dům U Růže atd.)[15] Příjmení ze jmen místních vznikala nejen z názvů míst českých, ale také ze jmen německých. Jména přecházela do češtiny buď ve tvaru původním, tj. byla totožná s 1. p. německého

[10] M. Knappová, *Naše a cizí příjmení v současné češtině*, 2002, s. 13.
[11] D. Moldanová, *Naše příjmení*, 2004, s. 13.
[12] M. Knappová, o. c. v pozn. 10, s. 23.
[13] D. Moldanová, o. c. v pozn. 11, s. 16.
[14] M. Knappová, o. c. v pozn. 10, s. 23.
[15] M. Knappová, o. c. v pozn. 10, s. 29.

místního jména (*Eger - Cheb*)[16], nebo se odvozovala ze jména německého českými příponami (*Vošický* – z německého *Woschitz - Vožice* nebo *Oschitz – Sušice*).[17]

3.5 Příjmení vzniklá ze jmen obecných

Tato skupina příjmení zahrnuje velmi rozmanitou skupinu jmen. Vznikala totiž z podstatných jmen, přídavných jmen, sloves, příslovcí, částic i citoslovcí a odrážela všechny zážitky, zkušenosti, rodinný i společenský život, přírodu a práci, zkrátka všechny věci, se kterými se lidé setkávali. Velmi početnou skupinu těchto příjmení tvoří jména, která charakterizovala člověka podle jeho typické vlastnosti, vzhledu, charakteru, zaměstnání nebo podle událostí, které se mu přihodily. Většina těchto příjmení je značně expresivní nebo metaforická, ale dnes už jejich metaforičnost nepociťujeme a bereme je prostě tak, jak jsou. Existovala i příjmení vulgární a sami jejich nositelé se rozhodli pro změnu takového jména. Najdeme i příjmení, která vznikla z názvů orgánů (např. *Kep, Hrma*)[18], ale v dnešní době mají tato apelativa již zastřenou motivaci a jejich význam je zcela zapomenut – tudíž nám taková příjmení nepřipadají nijak nápadná.

3.6 Pravopis příjmení

U pravopisu příjmení se setkáme s řadou zajímavostí a zvláštností. Je to dáno jednak vývojem českého jazyka, jednak působením cizích jazyků, zejména pak německého jazyka, na jazyk český. Zápis většiny příjmení do matrik se udál za dob Rakouska–Uherska. Podle Josefa Beneše byla neměnnost a dědičnost příjmení v českých zemích uzákoněna v roce 1780 (Beneš, 1962). Podle Vladimíra Matese k tomuto nařízení došlo až o 6 let později, tedy v roce 1786. Avšak problém příjmení byl řešen již dříve, a to roku 1776, kdy byla zakázána svévolná změna příjmení (Mates, 2002). Většinu administrativy tehdy obstarávali němečtí úředníci, často neznalí českého pravopisu, takže docházelo k upravování grafické podoby českého příjmení do podoby německé (např. *Matouš − Mattausch*).[19] K dalším „úpravám“ podob příjmení pak docházelo i při dalším přepisování jinými úředníky, kteří například z důvodu nečitelnosti či nesrozumitelnosti zapsali příjmení podle svého uvážení. Pokud bylo

[16] M. Knappová, Naše a cizí příjmení v současné češtině, 2002, s. 24.
[17] M. Knappová, tamtéž.
[18] D. Moldanová, Naše příjmení, 2004, s. 17.
[19] D. Moldanová, tamtéž, s. 25.

české jméno obecného (apelativního) původu, často se stávalo, že bylo přeloženo do němčiny (*Pekař – Bäcker, Černý – Schwarz*).[20] Takováto příjmení se v českém prostředí ustálila, ať už v původní německé podobě či s pravopisem počeštěným (*Švarc*). V příjmeních jsou také zachycena různá vývojová stadia češtiny, na příklad příjmení *Zyka*, vzniklé z vlastního jména Zikmund, je zapsáno tzv. bratrským pravopisem, kdy se po sykavkách *c, z, s* psalo *y* (Knappová, 2002). Dále se u českých příjmení objevují i změny vývoje hláskoslovného a nářečního (*Hřebejk, Ouředník, Večeřa*).[21] V příjmeních jsou zachována různá hláskoslovná stadia vývoje češtiny, která bychom dnes ve spisovné češtině považovali za tvary hovorové, obecné či nářeční, ale u příjmení jsou ponechána v původní podobě (*Sýkora – Sejkora, Úzký – Ouzký*).[22] Pravopis příjmení se řídí především zvyklostmi rodinnými a tím, jak jsou příjmení zapsána v rodných listech a matrikách bez ohledu na současnou pravopisnou normu. Pokud však občan není spokojen s psanou formou svého příjmení, může si je v souladu s českými zákony nechat změnit.

3.7 Přechylování příjmení

Přechylování příjmení, tj. odvozování podoby ženského příjmení od příjmení mužského, je znakem typickým zejména pro český slovotvorný systém. K přechylování v českém jazyce užíváme příponu ***-ová*** nebo ***-á***. V dnešní době převládá názor, že přechylování příjmení je jev zastaralý a příjmení nositelek jsou tím často komolena a zejména u nositelek cizích příjmení bývají přechýlením zneuctěna. Zápisy přechýlených příjmení jsou zaznamenány v minulosti již před několika sty lety (*Elška Ettlová 1430, Dorota Chřenová 1576, Anna Porybná 1584, Eva Kotková 1606* apod.)[23] Přechylování příjmení má ovšem i výhodu – z tvaru příjmení snadno poznáme, jedná-li se o muže, či ženu, především u jmen cizího původu, kdy ne vždy dokážeme určit, zda je křestní jméno ženské, nebo mužské.

[20] M. Knappová, *Naše a cizí příjmení v současné češtině*, 2002, s. 151.
[21] M. Knappová, o. c. v pozn. 20, s. 150.
[22] M. Knappová, o. c. v pozn. 20, s. 154.
[23] Přechylování příjmení jako problém kodifikační a legislativní (návrh doplňkové kodifikační úpravy), *Naše řeč*, ročník 75 (1992), číslo 1, s. 12−21.

3.8 Frekvence příjmení

Velmi zajímavou záležitostí je výzkum četnosti jednotlivých příjmení. Výzkumů zaměřených na frekvenci příjmení bylo provedeno mnoho, týkají se jak frekvence příjmení v jednotlivých obcích a regionech, tak příjmení v celé republice. Podle Josefa Beneše se v České republice vyskytuje asi 40 000 příjmení, podle Moldanové více než 65 000 příjmení (Moldanová, 2004). Počet obyvatel se proměňuje s ohledem na historický vývoj společnosti. Největší změny v počtu obyvatel se udály během válek, kdy mnoho lidí umíralo nebo odcházelo do ciziny, důležitým faktem je i emigrace a imigrace obyvatelstva, podobně je tomu i u stěhování obyvatel v rámci republiky. Problémy při určením četnosti příjmení činí fakt, že určitá příjmení existují v různých pravopisných podobách (např. *Dvořák – Dvorzak – Dwořák*), a jsou počítány buď jako jedno příjmení, nebo jako několik různých příjmení. Dalším faktorem ovlivňujícím čísla statistik je fakt, že některé výzkumy uvádějí četnost příjmení jen v mužské podobě, některé zohledňují i ženskou podobu příjmení. Jak často se jednotlivá příjmení vyskytují u českého obyvatelstva lze zkoumat dvěma způsoby – jednak z hlediska *diachronního,* jednak z hlediska *synchronního*. Diachronní hledisko (hledisko vývojové) zkoumá výskyt příjmení v jedné obci v průběhu času, synchronní hledisko (současný stav) udává a porovnává počet příjmení vyskytující se v několika různých oblastech. Z mnoha výzkumů vyplývá, že nejčastějším příjmením vyskytujícím se v České republice je **Novák**. V roce 1999 činil počet nositelů tohoto jména 70 930,[24] v roce 2002 bylo Nováků 70 504 (34 522 mužů, 35 982 žen).[25] V roce 2012 bylo zaznamenáno celkem 69 226 obyvatel s příjmením Novák (33943 mužů, 35283 žen).[26] Tak vysoká frekvence tohoto jména je zapříčiněna tím, že novost byl poměrně výrazný poznávací znak pro člověka, a tak se jím často nově přišlý označoval. Někdy se tímto jménem označoval také švec šijící nové boty. [27] Podobně je tomu i u dalších příjmení odvozených od adjektiva nový – *Novotný* (3. nejčastější příjmení)[28], *Nový*, *Nováček* atd. Druhým nejčastěji se vyskytujícím příjmením je **Svoboda.**[29] V roce 1999 bylo v České republice celkem 52 281 Svobodů[30], v roce 2002 se celkový počet moc nelišil – bylo

[24] V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, 2002, s. 304
[25] D. Moldanová, *Naše příjmení* 2004, s. 11
[26] http://www.kdejsme.cz/ 3.4.2014
[27] K současné frekvenci českých příjmení, *Naše řeč*, ročník 71, 1988, číslo 3, s. 132−135
[28] V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, 2002, s. 304
[29] Tamtéž.
[30] Tamtéž.

zde 52 088 Svobodů (25 363 mužů, 26 725 žen),[31] v roce 2012 počet Svobodů činil 51 717 (25 244 mužů, 26 473 žen).[32] Jméno *Svoboda* označovalo svobodné, nepoddané sedláky.[33] Synonymním příjmením ke jménu Svoboda bylo na Moravě příjmení **Dvořák** (čtvrté nejčastější příjmení).[34] Příjmení Dvořák nosili svobodní, velcí sedláci a také hospodáři velkých usedlostí, zkrátka lidé ze dvora.[35] Jak již bylo řečeno, třetím nejčastěji se vyskytujícím příjmením v České republice je příjmení Novotný. V roce 1999 u nás žilo 50 186 Novotných,[36] v roce 2002 to bylo 49 962 Novotných (24 416 mužů, 25 546 žen).[37] V roce 2012 čítalo příjmení Novotný 49 581 nositelů (24 282 mužů, 25 299 žen).[38] Jako páté nejčastější příjmení je uváděno jméno *Černý*, dále pak *Procházka*, *Kučera*, *Veselý*, *Horák*, *Němec*.[39] Ze statistik tedy vyplývá, že nejfrekventovanější příjmení se poměrně dlouhou dobu drží na stejných pozicích a počet nositelů se moc neproměňuje.

4. HISTORIE MĚSTA TÝN NAD VLTAVOU

V této části bych chtěla shrnout nejdůležitější údaje a historická fakta o městě Týně nad Vltavou, která by nám přiblížila vývoj a osudy tohoto města. K tomuto účelu použiji knihu od Martiny Krausové *Malý zábavný průvodce Týnem nad Vltavou a okolím*, která vyšla v roce 1999.

Město Týn nad Vltavou se nachází v centrální části jižních Čech, 30 km severně od Českých Budějovic, 125 km jižně od Prahy. Se svou rozlohou 4 303 ha patří k druhému největšímu městu v Českobudějovickém okrese. Počet obyvatel k 1. 1. 2014 činil 8 046. Název města pochází pravděpodobně z latinského výrazu „dunum“ (tvrz), německého „Zaun“ (plot) či anglického „town“ (město). Označovalo hrazené, „otýněné“ místo, pevnost, udávající rytmus svému okolí. Pravděpodobně již na počátku 11. století se území mezi Vltavou a Lužnicí stalo majetkem pražského biskupství. Nedaleko soutoku Vltavy a Lužnice vznikla týnská osada, která se díky výhodné poloze

[31] D. Moldanová, *Naše příjmení*, 2004, s. 11
[32] http://www.kdejsme.cz/ 3.4.2014
[33] V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, 2002, s. 240
[34] D. Moldanová, o. c. v pozn. 31, s. 10
[35] K současné frekvenci českých příjmení, *Naše řeč*, ročník 71, 1988, číslo 3, s. 132−135
[36] V. Mates, o. c. v pozn. 33, s. 304
[37] D. Moldanová, o. c. v pozn. 31, s. 10
[38] http://www.kdejsme.cz/ 3.4.2014
[39] V. Mates, o. c. v pozn. 33, s. 304

při říční cestě a vltavském brodu stala významným obchodním střediskem. Nejstarší dochovaná písemná zpráva, potvrzující existenci města a zároveň zdejší biskupské dominium, pochází z prosince 1229. Toto datum je dnes připomínáno jako počátek existence Týna nad Vltavou. K prudkému rozvoji města došlo v druhé polovině 13. století. Město těžilo z výhodné pozice u vodní cesty, která spojovala Týn s Prahou, a bohatlo z čilého obchodního ruchu. V 80. letech 14. století město čítalo již 132 domů. Pracovaly zde čtyři mlýny, ve městě vařilo pivo 6 pivovarů a nacházely se zde 43 hospody. Z řemeslníků je zaznamenáno 7 pekařů, 7 ševců, 6 soukeníků, 6 řezníků, 3 tkalci, 3 rybáři, 2 krejčí, 2 kramáři, 2 kotláři, 2 vozkové, kožišník, postřihač, kovář, svíčkář a pištec. Zhruba o sto let později se město stalo zástavou Jana II. Čabelického. Pod vládou rodu Čabelických město dále vzkvétalo a bohatlo nejen díky obratné politice pánů Čabelických, ale i z obchodu se solí. Na počátku 17. století měl Týn celkem 201 obyvatel. Roku 1609 byl Týn povýšen na město královské. Během třicetileté války bylo město ze dvou třetin zničeno a v roce 1654 zbylo v Týně obydleno pouze 106 domů z 250, ostatní byly v sutinách. V roce 1654 při úpravách nového katastru bylo na celém panství napočítáno 234 osedlých, 26 chalupníků a 140 domkářů. Prázdných obydlí zůstalo 142. Úpadek města dále pokračoval, o deset let později bylo napočítáno v celém městě pouze 104 obydlených domů, 105 domů zůstalo spálených a opuštěných. Teprve v posledních letech 17. století začalo budování náměstí s rozsáhlou arcibiskupskou rezidencí, probíhala též rekonstrukce poškozených domů a stavba nových. Období velkých změn nastalo během vlády Marie Terezie a Josefa II. Zavedení povinné školní docházky přineslo městu zvýšení počtu žáků a císařskými patenty byla povolena náboženská svoboda, zrušení nevolnictví a zmírnění robotnictví mělo za následek rozsáhlý pronájem panských pozemků jednotlivým soukromníkům. Napoleonské války znamenaly pro město opět velké ztráty, navíc roku 1796 postihl město největší požár v jeho historii. 148 domů shořelo do základu, s nimi i zámek, radnice, škola, děkanství, mlýny, špitál a částečně také kostel. Ohni podlehlo i 13 osob. Mír přinesl opětovný rozvoj města. Stavby silnic potřebné pro chebsko-vídeňskou dopravní tepnu, spojení do Budějovic i do Písku a do Veselí nad Lužnicí, to vše znamenalo spojení s okolními městy.

Rozvoj Vltavotýnska nejlépe charakterizují záznamy ze statistik: roku 1830 čítalo panství 8489 obyvatel, o dva roky později již 8633 obyvatel, roku 1836 zde žilo 9193 obyvatel a v roce 1840 již 9648 osob. Počet obyvatel v samotném Týně vzrostl do

roku 1836 na 3351 osob. Město se dále rozvíjelo, byly stavěny nové a nové budovy a domy, roku 1861 měl Týn 400 domů s 4297 obyvateli. Koncem 19. století zastihla město stagnace, nebudovaly se žádné další nové stavby, kvůli vlakové dopravě mezi Vídní a Plzní a Prahou a Veselím nad Lužnicí ztratila své významné postavení i vltavská plavba. Počátek znovuobnovení původního významu města přišel roku 1872. Byla zahájena stavba železnice a vznikalo zde množství nových podniků. Město se však nadále rozvíjelo jen pomalu, 31. prosince 1900 bylo při sčítání lidu napočítáno pouhých 3 994 obyvatel, tedy o 300 osob méně než v 60. letech 19. století, a tento počet ještě dále klesal. V roce 1910 zde žilo jen 3792 obyvatel. Obě dvě světové války město výrazně poznamenaly. Mnoho obyvatel padlo v bojích, rozvoj města nepřicházel v úvahu.

Léta meziválečná a poválečná přinesla další rozkvět města, v roce 1948 bylo na Vltavotýnsku v 27 obcích napočítáno 24 140 obyvatel. Vznikaly nové podniky a průmyslové závody (pobočka Jitexu, n. p. Stavokonstrukce, cihelna, pobočka příbramských Rudných dolů, Mikrotechna a další). Roku 1976 se k Týnu přidaly spádové oblasti Břehy, Hněvkovice, Předčice, Netěchovice, Nuzice a Koloděje nad Lužnicí, čímž počet obyvatel vzrostl na 5271. Významným zásahem do podoby města bylo budování vodní přehrady Orlík. Kvůli zvýšení hladiny řeky Vltavy byly zdemolovány některé domy na nábřeží. V roce 1980 začala výstavba jaderné elektrárny Temelín, která přinesla nová pracovní místa, ovšem zároveň si vyžádala zdemolování několika vesnic poblíž místa stavby. Po roce 1989 přibyly ještě další firmy a soukromé společnosti (např. vzduchotechnika Vakkos, vzduchotechnika a odsávací zařízení ELBH s.r.o., kovovýroba JIS, výroba nábytku Fill interiér a další). V roce 2000 čítal Týn nad Vltavou již 8256 osob, což je přibližně stejný počet jako v roce 2014. Město Týn nad Vltavou je oblíbeným turistickým cílem, nabízí nespočet kulturních a společenských akcí.

4.1 Příjmení vzniklá ze jmen osobních

Příjmení utvořená ze jmen osobních tvoří nejpočetnější skupinu. Je to dáno tím, že osobní jméno bylo dlouhou dobu jediným rozlišovacím znakem jedince a v pozměněných podobách (např. domácích podobách, zkrácených či dotvořených příponami) se začalo užívat jako příjmí, ze kterých se později stala dědičná příjmení. Mnoho osobních jmen je přejato z latiny, řečtiny a hebrejštiny, ale v českém prostředí

se vyskytují již po staletí a tak se vžila, že je dnes už ani za cizí nepovažujeme (např. *Jakub, Jan, Matouš, Pavel, ...*). Hodně příjmení je utvořeno také ze jmen německých, která začala na území Čech pronikat v době kolonizace kolem 13. století.

V následující části se budu podrobněji věnovat příjmením, která se vyskytují v Týně nad Vltavou a která vznikala z osobních jmen. Příjmení rozdělím do skupin podle původu jmen, ze kterých jsou utvořena. K tomuto účelu mi poslouží především publikace D. Moldanové *Naše příjmení* a M. Knappové *Naše a cizí příjmení v současné češtině*, využiji také knihu *Průvodce našimi jmény* od F. Kopečného.

5. TŘÍDĚNÍ PODLE PŮVODU OSOBNÍCH JMEN

5.1 Příjmení vzniklá ze jmen latinských a řeckých

Alexa – příjmení vzniklé z přední části řeckého jména *Alexandr,* dotvořené formantem *-a* ;

Ambrosová – příjmení vzniklé přechýlením mužské podoby *Ambros,* z řeckého *Ambrosios* prostým odsunutím zakončení *-ios* ;

Ambrož − příjmení vzniklé z řeckého *Ambrosios* podobně jako předchozí, ale s počeštěnou koncovou souhláskou *-ž*;

Amcha – příjmení vzniklé zkrácením už ve stč. z první slabiky OJ *Ambrož* nebo *Amos* příponou *-cha* (*Naše řeč,* 1926, roč. 10, č. 7, s. 221).

Antoch – příjmení vzniklé z počáteční části latinského jména *Antonius*, domácká podoba byla dotvořena příponou *-ch;*

Antonová – příjmení vzniklé přechýlením od *Anton* z latinského jména *Antonius* odsunutím koncového *-ius*;

Augustiňák – příjmení vzniklé z latinského jména Augustin, dotvořeno příponou *-ák*;

Augsten – příjmení vzniklé z latinského jména *Augustin,* v německém prostředí vzniká redukováním samohlásky *u* (Moldanová, 2004);

Augustin – příjmení vzniklé z latinského jména *Augustinus* odsunutím koncového *–us;*

Bastl – příjmení vzniklé ze střední části řeckého jména *Se**bast**ián* přidáním nářečního německého *-l;*

Benáková – příjmení vzniklé přechýlením slovotvorné podoby *Benák,* vzniklé z přední části latinského jména *Benedikt* dotvořeného příponou *-ák;*

Benediktová − příjmení vzniklé přechýlením plného jména *Benedikt;*

Benda − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Benedikt* dotvořené formantem *-a*;

Bendík − příjmení vzniklé obměnou jména *Benda* příponou *-ík*; vzniklé ze jména *Benedikt;*

Bendl − příjmení z domácké podoby jména *Benedikt*, dotvořené německou deminutivní příponou *-l*;

Beneš − příjmení vzniklé z přední části jména *Benedikt* příponou *-eš*;

Bican – příjmení vzniklé z latinského jména *Vincent*, záměna *v* za *b* a zánik prvního *n*; také přípona je nová *-an*;

Blažek – příjmení vzniklé z domácké podoby řeckého jména *Blasios* po odsunutí *-ios* a připojení přípony *-ek*;

Blažíček − příjmení vzniklé deminutivní příponou *-íček*, složené z *-ík* + *-ek*; z řeckého jména *Blasios;*

Brich – příjmení vzniklé z domácké podoby latinského jména *Brikcius; -k* zaměněno za *-ch;*

Brož – příjmení vzniklé ze zadní části podoby *Am**brož*** (z řeckého jména *Ambrosios*);

Brožek − příjmení vzniklé ze zadní části jména *Am**brož*** deminutivní příponou *-ek;*

Brožíček − příjmení vzniklé zdrobněním pomocí přípony *-íček;*

Brůha − příjmení vzniklé z řeckého *Ambrosios;* ze zadní části, zdloužením a změnou ó>uo>ů;

Brůžek − příjmení vzniklé z *Brůha* deminutivní příponou *-ek;*

Burešová – příjmení vzniklé přechýlením z *Bureš*; to ze jména *Burian* příponou *-eš;*

Burian – příjmení vzniklé z celého jména *Burian*;

Buriánek − příjmení vzniklé deminutivní příponou *-ek* ze jména *Burian;*

Demeter – příjmení vzniklé z řeckého jména *Démétrios* odsunutím koncového *-ios* a vložením -e-;

Diviš – příjmení vzniklé podle řeckého jména *Dionýsios*;

Domin – příjmení vzniklé z latinského jména *Dominicus* odsunutím koncového *-icus*;

Domín – příjmení vzniklé obměnou jména *Domin*; rozdíl je jen v kvantitě; z latinského jména *Dominicus;*

Felix – příjmení vzniklé z celého latinského jména *Felix*;

Filař – příjmení vzniklé z první části řeckého jména *Filip* příponou *-ař*;

Filas − příjmení vzniklé z první části řeckého jména *Filip* příponou *-as*;

Filip − příjmení vzniklé z celého řeckého jména *Filip*;

Filípek − příjmení vzniklé z řeckého jména *Filip* deminutivní příponou *-ek*;

Filo − příjmení vzniklé zkrácením řeckého jména *Filip* pomocí formantu *-o*;

Florián – příjmení vzniklé z latinského jména *Florianus* odsunutím *-us*;

Foltýn – příjmení vzniklé z latinského jména *Valentin* (Moldanová, 2004);

Franček – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *František;*

Frančeová − příjmení vzniklé přechýlením od *Franče*, italské podoby jména *František;*

Franěk − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *František;* z první slabiky příponou *-ek*;

Galus – příjmení vzniklé z latinského jména *Gallus* = Havel; *g* se ve 13. století změnilo v *h*;

Gavlas – příjmení vzniklé z regionální (slezské) podoby *Gavl* + *-as* z latinského jména *Gallus* = Havel;

Gregor – příjmení vzniklé z řeckého jména *Gregorios* (Řehoř) odsunutím koncového *-ios*;

Gregora – příjmení vzniklé obměnou řeckého jména *Gregorios*; po odsunutí *-ios* přidán formant *-a*;

Grigová − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Grig* (*Griga*); z řeckého jména *Gregorios* = Řehoř (Moldanová, 2004);

Hába − příjmení vzniklé z domácké podoby *Háva* se záměnou *v* za *b*; z české podoby latinského jména Havel;

Habadová − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Habada*, vzniklé z domácké podoby *Hába* + *-da*; ze jména *Havel*;

Habaj − příjmení vzniklé z první části jména *Havel*, nebo německého jména *Habart* pomocí přípony *-aj*; je to slovenské příjmení;

Hach – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na Ha- (snad z *Haštal, Havel*), přidán už ve stč. formant *-ch*;

Hála – příjmení vzniklé z první části latinského jména *Gallus* = Havel odsunutím koncového *-us* a přidáním formantu *-a*;

Hálek – příjmení vzniklé deminutivní příponou *-ek* z *Hála*;

Harazím – příjmení vzniklé z latinské podoby řeckého jména Erasmus, počeštěného Erazim, s asimilací *-e-a-* v *-a-a-* + protetické *h-* ;

Haškovec – příjmení vzniklé z latinského jména *Castulus* = *Haštal* (Moldanová, 2004); *Haškovec* vzniklo z podoby *Hašek* příponou *-ovec*; je to příjmení patronymické;

Hašl – příjmení vzniklé z první části počeštěného latinského jména *Castulus* = *Haštal* přidáním koncového *-l*;

Havel – příjmení vzniklé počeštěním z latinského jména *Gallus*;

Havelka − příjmení vzniklé obměnou z *Havel* příponou *-ka*;

Havlátko − příjmení vzniklé obměnou jména *Havel* deminutivní příponou *-átko*;

Havlíček − příjmení vzniklé deminutivní příponou *-íček* složené z *-ík* + *-ek*;

Havlík − příjmení vzniklé obměnou jména *Havel* příponou *-ík*;

Havlů − příjmení vyjadřující příslušnost, vzniklé z rodinného jména v genitivu plurálu *Havlů*;

Ille – příjmení vzniklé ze jména *Jiljí* (latinsky *Ægidius*); bez protetického j-;

Illek – příjmení vzniklé ze jména *Jiljí* deminutivní příponou *-ek*; bez protetického j-;

Jílek – příjmení vzniklé ze jména *Jiljí*;

Ira – příjmení vzniklé z nářeční podoby jména *Jiří – Jíra* (to je řeckého původu – *Georgios*);

Jíra – příjmení vzniklé z domácí podoby jména *Jiří* formantem *-a*; (řecké *Georgios*);

Jiráček − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Jiří*; deminutivní přípona *-áček;*

Jiráková − příjmení vzniklé přechýlením od mužského příjmení *Jirák*, domácké podoby jména *Jiří* + přípony *-ák*;

Jirásek − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Jiras* + přípony *-ek*;

Jirátko − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Jiří* příponou *-átko*;

Jirků − příjmení vzniklé z genitivu rodinného jména; to ze slabiky *Jir-* dotvořené příponou *-ka* ze jména *Jiří*;

Jiřík − příjmení vzniklé příponou *-ík* z počeštěné podoby *Jiří*; z řeckého jména *Georgios*;

Jiříček – příjmení vzniklé zdrobněním základní podoby *Jiří* příponou *-íček* složenou z přípon *-ík* + *-ek*;

Joura – příjmení vzniklé z nářeční podoby jména *Jiří* (*Jura* > *Júra* > *Joura*);

Juračková – příjmení vzniklé přechýlením z nářeční podoby *Juračka*; to pak z *Jura* příponou *-čka*;

Jurásek − příjmení vzniklé z nářeční podoby *Jura* přidáním přípony *-ás* + *-ek*; ze jména *Jiří*;

Jurčík − příjmení vzniklé z nářeční podoby *Jurko* pomocí přípony *-ík*;

Jurík − příjmení vzniklé z nářeční podoby *Jura* přidáním přípony *-ík*;

Jurková − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Jurko*;

Kačenka – příjmení vzniklé z počeštěné podoby jména *Kateřina*, domácká podoba je *Kačena*, zdrobněním vzniká *Kačenka*; původem řecké jméno *Aikateriné*;

Kastlová – příjmení vzniklé přechýlením z příjmení *Kastl*, které pochází z latinského jména *Castulus*, zdrobnělina s příponou *-l*;

Kášová – příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Káša*; to z latinského jména *Lucanus* = Lukáš, utvořeno zkrácením (Moldanová, 2004);

Klement – příjmení vzniklé počeštěním latinského jména Clemens;

Klíma – příjmení vzniklé zkrácením počeštěné podoby jména *Klement, Kliment*;

Klimeš − příjmení vzniklé z první slabiky jména *Kliment* příponou *-eš*;

Klouda – příjmení vzniklé z počeštěné domácké podoby latinského jména *Claudius*;

Klůfa – příjmení vzniklé obměnou řeckého jména *Kleofáš*: *Klófa* > *Kluofa* > *Klůfa*;

Kodad – příjmení vzniklé ze střední části řeckého jména *Ni**kod**émos* = *Nikodém*;

Kodymová – příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Kodym*, jde o koncovou část počeštěné podoby *Nikodém* > *Ni**kodým***; z řeckého jména *Nikodémos;*

Kolek – příjmení vzniklé ze střední části řeckého jména *Ni**kol**áos* = *Mikoláš* (*Mikuláš*) po odsunutí koncové části a přidáním přípony *-ek*;

Koleš – příjmení vzniklé ze základu *Kol-* řeckého jména *Nikoláos* přidáním přípony *-eš*;

Kristen – příjmení vzniklé obměnou latinského jména *Cristianus* = *Kristián*;

Křišta − příjmení vzniklé z počeštěného jména *Křišťan*, které vzniklo z latinského jména *Kristián;*

Křišťan − příjmení vzniklé počeštěním latinského jména *Kristián*;

Kuda − příjmení vzniklé zkrácením a obměnou střední části řeckého jména *Nikodémos* = *Nikodém*: Kod- + -a > *Kuda*; výslovnost -o- byla užší, tedy jako -u-;

Landa – příjmení vzniklé ze jména *Miku**landa***, což je domácká podoba počeštěného jména *Mikuláš*;

Leksová − příjmení vzniklé přechýlením příjmení *Lexa* psaného *Leksa* z řeckého jména *Alexandr*;

Lexa − příjmení vzniklé zkrácením řeckého jména *Alexandr* a přidáním formantu *-a*;

Longin – příjmení vzniklé z latinského jména *Longinus* odsunutím koncového *-us*;

Lukač − příjmení vzniklé zkrácením latinského jména *Lucanus* = *Lukáš* a přidáním přípony *-č*;

Lukáč − příjmení vzniklé z latinského jména *Lucas* = *Lukáš*; varianta;

Lukáš − příjmení vzniklé z latinského jména *Lucanus* = *Lukáš* přidáním přípony *-š*;

Lukášek − příjmení vzniklé pomocí zdrobňující přípony *-ek* z *Lukáš*;

Lukeš − příjmení vzniklé z latinského jména *Lucanus* = *Lukáš* přidáním přípony *-eš*;

Lukš − příjmení vzniklé obměnou jména *Lukeš*;

Lukšík − příjmení vzniklé z *Lukš* + přípony *-ík*;

Lux − příjmení vzniklé z latinského jména *Lucas* = *Lukáš* (Moldanová, 2004);

Marcin – příjmení vzniklé z nářeční podoby jména *Martin*, původem jméno římského boha Marta; *t'* se asibilací změnilo v *c*;

Marcín – příjmení vzniklé obměnou nářeční podoby jména *Martin*;

Marcinka – příjmení vzniklé z nářeční podoby jména *Martin*, zdrobněním příponou *-ka*;

Mareček – příjmení vzniklé z počeštěné podoby *Marek*, zdvojením deminutivní přípony *-ek* + *-ek* > *-eček*; z latinského jména *Marcus*;

Marek − příjmení vzniklé z latinského jména *Marcus* = *Marek*;

Mareš − příjmení vzniklé z první části latinského jména *Marcus* nebo jména *Martin* přidáním přípony *-eš*;

Markovicsová − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Markovics*;

Markovič − příjmení vzniklé z latinského jména *Marcus = Marek*, utvořené příponou *-ovič*; jméno jihoslovanské, označuje příslušnost k rodině (Moldanová, 2004);

Maroušek − příjmení vzniklé z latinského jména *Marcus = Marek*, nebo ze jména *Martin* (Knappová, 2002) příponami *-úš + -ek > -úšek >-oušek*;

Maršán − příjmení vzniklé obměnou domácké podoby ze základu *Marš-* + *-án*; z latinského jména *Marcus = Marek*, nebo ze jména *Martin;*

Maršík − příjmení vzniklé obměnou domácké podoby ze základu *Marš-* + *-ík*; z latinského jména *Marcus = Marek*, nebo ze jména *Martin*;

Martinčáková − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Martinčák*; vzniklo z podoby *Martinec* příponou *-ák > Martinčák*; z latinského jména *Martin*;

Martínek − příjmení vzniklé z latinského jména *Martin* přidáním zdrobňující přípony *-ík*;

Martinka − příjmení vzniklé obměnou jména *Martin* příponou *-ka*;

Mařík – příjmení vzniklé z ženského jména *Máří*; nebo z první části latinského jména *Mauritius*, nebo ze jména *Marek*, nebo *Martin* přidáním přípony *-ík*; (Moldanová, 2004);

Mašek – příjmení vzniklé odvozením od domácké podoby *Mach* + přípona *-ek* ze jmen začínajících na *Ma-* (*Matouš, Marek* apod.);

Máška − příjmení vzniklé obměnou jména *Mašek* z *Máš-* + *-ka*; ze jmen začínajících na *Ma-* (*Matouš, Marek, Mauritius* apod.);

Mičan – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Míč* příponou *-an*, což je domácká podoba jména *Mikuláš*;

Mička – příjmení vzniklé obměnou staročeského jména *Míč*, a to příponou *-ka*;

Michňa − příjmení vzniklé obměnou řeckého jména *Nikoláos = Mikoláš* (*Mikuláš*), nebo *Michal* (Moldanová, 2004); z první slabiky *Mich-* + *-ňa*;

Mík − příjmení vzniklé zkrácením jména *Mikoláš*;

Míka − příjmení vzniklé obměnou jména *Mikoláš* zkrácením a formantem *-a*;

Mikelová − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Mikel*;

Mikeska − příjmení vzniklé obměnou jména Mikoláš, tj. *Mikes* + *-ka*;

Mikeš − příjmení vzniklé z přední části jména *Mikoláš*, tj. *Mik-* + *-eš*;

Mikoláš − příjmení vzniklé počeštěním řeckého jména *Nikoláos* = *Mikoláš* (*Mikuláš*);

Mikolášek − příjmení vzniklé zdrobněním příponou *-ek*;

Mikovcová − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Mikovec*, utvořené pomocí přípony *-ovec*; patronymikum;

Mikšátko − příjmení vzniklé zdrobňující příponou *-átko* připojené v základu *Mikš-*;

Mikula − příjmení vzniklé obměnou jména *Mikuláš*: *Mikul-* + *-a*; nebo *Mik-* + *-ula*;

Mikulička − příjmení vzniklé zdrobňující příponou *-ička* ze základu *Mikul-*;

Mikulka − příjmení vzniklé zdrobňující příponou *-ka* přidanou k základu *Mikul-*;

Mikuš − příjmení vzniklé další obměnou jména *Mikuláš*; ze základu *Mik-* + *-uš*;

Minková – příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Mink*; z koncové části latinského jména *Do**minik***; nepřízvučné -i- zaniklo (Moldanová, 2004);

Oliva – příjmení vzniklé z domácí podoby latinského jména *Oliverius* odsunutím *-ius* a přidáním formantu *-a*;

Onderka – příjmení vzniklé z počeštěné podoby *Ondra* s příponou *-ka*; z řeckého jména *Andreas* = *Ondřej*;

Ondrůšek − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Ondrůch*, nebo přímo *Ondruš* přidáním přípony *-ek*;

Ondrušová − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Ondruš*;

Ondřišková − příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Ondřišek*; to pak zdrobněním od *Ondřich* pomocí přípony *-ek*;

Pallas – příjmení vzniklé z latinského jména *Paulus = Pavel* (Moldanová, 2004);

Palma – příjmení vzniklé z latinského jména *Palmatius* (Moldanová, 2004);

Pánek – příjmení vzniklé z řeckých jmen ***Pan****krátios = Pankrác* nebo *Ste****phan****os = Štěpán* (Moldanová, 2004);

Paulen − příjmení vzniklé obměnou latinského jména *Paulus = Pavel* (Moldanová, 2004);

Paulus − příjmení vzniklé z latinského jména *Paulus*;

Pavelka − příjmení vzniklé z počeštěné podoby *Pavel* + *-ka*;

Pavlas − příjmení vzniklé obměnou ze jména *Pavel* příponou *-as*;

Pavlásek − příjmení vzniklé nastavením jména *Pavlas* zdrobňující příponou *-ek*;

Pavlíček − příjmení vzniklé zdrobněním od *Pavlík* přidáním další přípony *-ek*;

Pavlík − příjmení vzniklé z *Pavel* příponou *-ík*;

Pavliš − příjmení vzniklé ze základu *Pavl-* + přípona *-iš;*

Pavlovec − příjmení vzniklé ze základu *Pavl-* + přípony *-ovec*; patronymikum;

Pavlovič − příjmení vzniklé příponou *-ovič*; patronymikum;

Pech – příjmení vzniklé z první slabiky jména *Petr* z řeckého jména *Petrus = Petr*; slabika se uzavřela formantem *-ch*;

Pešek − příjmení vzniklé ze jména *Pech* + *-ek*;

Pešl − příjmení vzniklé ze základu Peš + *-l*;

Peterka − příjmení vzniklé obměnou jména *Petr* pomocí přípony *-ka*;

Petik − příjmení vzniklé ze základu *Pet-* + *-ik*;

Petráň − příjmení vzniklé ze jména *Petr* + *-áň*;

Petrásek − příjmení vzniklé ze jména *Petras* + *-ek*;

Petrášek − příjmení vzniklé ze jména *Petráš* + *-ek*;

Petrouš − příjmení vzniklé ze jména *Petr* +*-úš* >*-ouš*;

Petroušek − příjmení vzniklé ze jména *Petrouš* + *-ek*;

Petrů − příjmení vzniklé z tvaru přivlastňovacího adjektiva *Petrův*, *-v* odsunuto; vyjadřovalo rodinnou příslušnost;

Petrus − příjmení vzniklé z latinské podoby jména *Petrus = Petr;*

Petřík − příjmení vzniklé deminutivní příponou *-ík*;

Petýrek − příjmení vzniklé z *Petr* postupem *Petr* > zdloužením > *Petér* úžením *Petýr* + zdrobňující příponou *-ek*;

Pexa − příjmení vzniklé obměnou jména *Petr* (Moldanová, 2004);

Pícha − příjmení vzniklé z podoby *Pech* se zdloužením a změnou *é* > *í* a pomocí formantu *-a*;

Píše − příjmení vzniklé z domácké podoby *Pech, Pícha* > *Píša* > *Píše* (Knappová, 2002);

Pítra − příjmení vzniklé obměnou jména *Petr* (Knappová, 2002);

Pixa − příjmení vzniklé obměnou podoby jména *Petrus = Petr* (Knappová, 2002); snad i z osobního jména *Pik* (Moldanová, 2004);

Prokeš – příjmení vzniklé ze základu *Prok-* + *-eš*; z latinského jména *Procopius = Prokop*;

Prokop − příjmení vzniklé z latinského jména *Procopius = Prokop*;

Prošek − příjmení vzniklé z domácké podoby *Proch-* + *-ek* z *Prokop*;

Průhová − příjmení přechýlené od mužského tvaru *Průha* (možná původně *Brůha* vzniklé ze zadní části řec. jména *Ambrosios*), ale je možné uvažovat i tak, že *Průha* je obdoba *Průcha*, pak by v základu stálo latinské jméno *Procopius = Prokop*;

Romanová – příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Roman*; z latinského jména *Romanus = Roman*;

Řeháček − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Řehák + -ek > Řeháček*; z řeckého jména *Gregorios = Řehoř*;

Řehák − příjmení vzniklé ze základu *Řeh- + -ák*; z řeckého jména *Gregorios = Řehoř*;

Řehoř − příjmení vzniklé počeštěním řeckého jména *Gregorios > Gregor*;

Říha − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Řehoř* jeho zkrácením, zdloužením a zúžením *> Řéha > Říha*;

Seberová − příjmení vzniklé z latinského osobního jména *Severus*, nebo z osobního jména *Severin*

Vála – příjmení vzniklé zkrácením latinského jména *Valentin*;

Valek – příjmení vzniklé z první slabiky *Val- + -ek*; z latinského jména *Valentin*;

Valenta – příjmení vzniklé z latinského jména *Valentin* odsunutím koncového *-in* a přidáním formantu *-a*;

Valeš – příjmení vzniklé zkrácením a obměnou latinského jména *Valentin; Val- + -eš*;

Vališ – příjmení vzniklé zkrácením a obměnou latinského jména *Valentin; Val- + -iš*;

Vavera – příjmení vzniklé obměnou počeštěného latinského jména *Laurentius = Vavřinec*;

Vaverka – příjmení vzniklé obměnou z *Vavera, Vaver- + -ka*;

Vaverková – příjmení vzniklé přechýlením mužského jména *Vaverka*;

Vávra – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Vavřinec*: *Vávr- + -a*;

Vavrincová – příjmení vzniklé přechýlením z nářeční obměny jména *Vavřinec*;

Viktorin – příjmení vzniklé z latinského jména *Viktor + -in*;

Vikturnová – příjmení vzniklé přechýlením z obměněné mužské podoby *Vikturna*;

Vít – příjmení z počeštěné podoby *Vít* latinského jména *Vitus*;

Víta − příjmení vzniklé obměnou jména *Vít*;

Vítek − příjmení vzniklé příponou *-ek*;

Vitko − příjmení vzniklé příponou *-ko* a zkrácením základu *Vit-*;

Vitoušek − příjmení vzniklé zdrobňující příponou z domácké podoby *Vitúš* > *Vitouš* + *-ek*;

Vondra − příjmení vzniklé z nářeční domácké podoby jména *Ondřej*, předchází protetické *v-*; z řeckého jména *Andreas*;

Vondrák − příjmení vzniklé příponou *-ák* od *Vondra*;

Vondrášek − příjmení vzniklé od podoby *Vondráš* zdrobňující příponou *-ek*;

Voneš − příjmení vzniklé z první slabiky jména *Vondra* (*Ondřej*), nebo ze složeného jména *Onomysl* apod. (Moldanová, 2004) přidáním přípony *-eš*;

Zima – příjmení vzniklé z části počeštěné podoby řeckého jména *Erasmus* > *Era**zim*** (Moldanová, 2004).

5.2 Příjmení vzniklá ze jmen hebrejských a aramejských

Abrahamovič – z hebrejského jména *Abraham*, utvořeno příponou *-ovič*; patronymikum;

Adámek – z hebrejského jména *Adam*, tvořeno příponou *-ek*;

Balica – příjmení vzniklé z první slabiky jména *Baltazar*, dotvořeno nářeční příponou *-ica*;

Balíková – příjmení vzniklé přechýlením ze jména *Balík*, to pak z první slabiky jména *Baltazar*, tvořeno příponou *-ík*;

Balínek – příjmení vzniklé z první slabiky jména *Baltazar*, tvořeno příponou *-ínek*;

Barabáš – příjmení vzniklé z celého jména *Barabáš*;

Barbulák – možná obměna jména *Barabáš; Barbula, Barbulák*;

Barnaš – příjmení vzniklé ze jména *Barnabáš*, redukováním hláskové skupiny *-bá-*;

Barnáš – příjmení vzniklé ze jména *Barnabáš*, redukováním hláskové skupiny *-bá-*;

Bárta – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Bartoloměj* formantem *-a*;

Bartáčková – příjmení vzniklé přechýlením od *Bartáček*;

Barták − příjmení vzniklé z domácí podoby *Bárta* pomocí přípony *-ák*;

Bartes − příjmení vzniklé z domácí podoby *Bart-* + *-es*;

Bartík − příjmení vzniklé z domácí podoby *Bart-* + *-ík*;

Bártík − příjmení vzniklé z domácí podoby *Bartík* zdloužením základu;

Bartizal − příjmení vzniklé z domácí podoby jména *Bartoloměj*;

Bartoš − příjmení vzniklé z domácí podoby *Bart-* + *-oš*

Bartošková − příjmení vzniklé přechýlením mužského příjmení *Bartošek, Bartoška*;

Bartoušek − příjmení vzniklé z domácí podoby příponou *-ek*: *Bartúch* > *Bartúšek* > *Bartoušek*;

Bártová − příjmení vzniklé přechýlením od *Bárta*;

Bartuška − příjmení vzniklé obměnou příjmení *Bartoška* > *Bartuška*;

Barus − příjmení vzniklé snad jako domácí podoba téhož jména: *Bar-* + *-us*;

Benáková – příjmení vzniklé přechýlením z mužské podoby *Benák,* a to z první části hebrejského jména *Benjamin* pomocí přípony *-ák*;

Danek – příjmení vzniklé ze jména *Daniel*, dotvořeno příponou *-ek*;

Daneš – příjmení vzniklé ze jména *Daniel*, dotvořeno příponou *-eš*;

Daňhel – příjmení vzniklé ze jména *Daniel* s vložením hiátového -h-: *Danihel* > *Daňhel*;

Danielová – příjmení vzniklé přechýlením celého jména *Daniel*;

Danihel – příjmení vzniklé ze jména *Daniel*: obsahuje hiátové h;

Daňko – příjmení vzniklé ze jména *Daniel* příponou *-ko*;

Daňo − příjmení vzniklé zkrácením jména *Daniel* a přidáním formantu *-o*;

David – příjmení vzniklé z celého jména *David*;

Dobš – příjmení vzniklé obměnou jména *Tobiáš*;

Eliášek – příjmení vzniklé ze jména *Eliáš*, zdrobnělina s příponou *-ek*;

Gabriel – příjmení vzniklé z celého jména *Gabriel*;

Gašpierik – příjmení vzniklé ze jména *Kašpar*, slovenská podoba s *G-* a přípona *-ik*;

Hájek – příjmení vzniklé ze jména *Chajem*, nebo z apelativa (Moldanová, 2004);

Hamáček – příjmení vzniklé z druhé části jména *Abra**ham***, zdrobnělina s příponou *-áček*;

Haman − příjmení vzniklé ze starozákonního jména *Haman*;

Hamet − příjmení vzniklé ze jména *Abraham* (Moldanová, 2004);

Ivanov – příjmení vzniklé ze jména *Ivan-* + *-ov*; – slovanská podoba jména *Jan*; také užitá přípona *-ov* je typická pro slovanská příjmení (bulharská a ruská);

Jáchymová – příjmení vzniklé přechýlením počeštěné podoby *Jáchym* z hebrejského jména *Jójáqím*;

Jakešová – příjmení vzniklé přechýlením z *Jakeš*, je to domácká podoba hebrejského jména *Jakob*, dotvořená příponou *-eš*;

Jakl − příjmení vzniklé z hebrejského jména *Jakob*, zdrobnělina s příponou *-l*;

Jakubec − příjmení vzniklé z podoby *Jakub* hebrejského jména *Jakob* příponou *-ec*;

Jakubík − příjmení vzniklé ze jména *Jakub* příponou *-ík*;

Janáček – příjmení vzniklé zdrobněním jména *Jan*, hebrejsky *Jochánán*; přípona *-áček*;

Janák – příjmení vzniklé jako domácká podoba jména *Jan* příponou *-ák*;

Janál – příjmení vzniklé jako domácká podoba jména *Jan* příponou *-ál*;

Janata – příjmení vzniklé jako domácká podoba jména *Jan* příponou *-ata*;

Janča – příjmení vzniklé jako domácká podoba jména *Jan* příponou *-ča*;

Janda – příjmení vzniklé jako domácká podoba jména *Jan* příponou *-da*;

Jandus − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Janda* příponou *-us*;

Janecká − příjmení vzniklé přechýlením mužské podoby *Janecký* ze jména *Jan*, hebrejsky Jochánán;

Janeček − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Jan*; přípona *-eček*;

Janiš − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Jan*; přípona *-iš*;

Janků − příjmení vzniklé z genitivu plurálu jména *Janek*; rodinné jméno;

Janoch − příjmení vzniklé jako domácká podoba jména *Jan*; přípona *-och*;

Jánoš − příjmení vzniklé jako domácká podoba jména *Jan*; přípona *-oš*; původ slovenský n. maďarský;

Jánošík − příjmení jako domácká podoba jména *Jan*, vzniklo zdrobněním jména *Jánoš* příponou *-ík*; slovenský původ

Janoušek − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Janouch* + *-ek*;

Jansa − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Jan*; přípona *-sa*;

Jantschová − příjmení vzniklé přechýlením mužského příjmení *Jantscha*;

Janů − příjmení vzniklé z genitivu plurálu jména *Jan*; rodinné jméno;

Jech − příjmení vzniklé ze jména *Jan*, a to z první slabiky *Ja- >Jě-* + *-ch*;

Jerhot – příjmení vzniklé z hebrejského jména *Jeremiáš*; nebo též z osobního jména *Jeroným* (řec. *Hieronymos*) nebo ze slovanských jmen začínajících na *Jar-* (*Jaroslav*, *Jarohněv Jarosil* apod.) přehláska *a* > *e* (Moldanová, 2004);

Ježek − příjmení vzniklé ze jména *Jan*, a to postupem *Jech* > *Ješek* > *Ježek* (Moldanová, 2004), nebo z apelativa (Knappová, 2002);

Jonáš – příjmení vzniklé z hebrejského jména *Jónáh* = *Jonáš* (Moldanová, 2004);

Joska – příjmení vzniklé z domácí podoby hebrejského jména *Jóséph* = *Josef* příponou *-ka*;

Joza – příjmení vzniklé ze starozákonního jména *Jozue* (Moldanová, 2004);

Jůdlová – příjmení vzniklé přechýlením mužského příjmení *Jůdl*; z hebrejského jména *Jedúdáh*;

Jůza – příjmení vzniklé ze jména *Jozue*; postup *Józa* > *Juoza* > *Jůza*;

Kabourek – příjmení vzniklé z domácí obměny hebrejského jména *Gabriel* (Moldanová, 2004); výslovnost *g* jako *k* a přípony *-úr* > *-our* + *-ek*;

Kafková – příjmení vzniklé přechýlením mužského příjmení *Kafka*; z hebrejského jména *Jakob*, zdrobnělina (Moldanová, 2004);

Kašpar – příjmení vzniklé z orientálního jména *Kašpar*;

Kašpárek − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Kašpar* příponou *-ek*;

Kouba − příjmení vzniklé z domácí podoby druhé části hebrejského jména *Jakob*;

Koubek − příjmení vzniklé z domácí podoby jména *Kouba* příponou *-ek*;

Kubala − příjmení vzniklé obměnou domácké podoby jména *Kubal* formantem *-a*;

Kubálek − příjmení vzniklé z domácí podoby *Kubal* příponou *-ek*;

Kubát − příjmení vzniklé obměnou domácí podoby *Kuba* příponou *-át*;

Kubec − příjmení vzniklé obměnou domáckého *Kuba* příponou *-ec*;

Kuberová − příjmení vzniklé přechýlením příjmení *Kuber* nebo *Kubera*;

Kubeš − příjmení vzniklé obměnou domácí podoby jména *Kuba* příponou *-eš*;

Kubicová − příjmení vzniklé přechýlením příjmení *Kubice*, příp. *Kubica*;

Kubíček − příjmení vzniklé zdrobněním podoby *Kubík* + *-ek*;

Kubík − příjmení vzniklé zdrobněním podoby *Kuba* příponou *-ík*;

Kubina − příjmení vzniklé z domácí podoby *Kuba* příponou *-ina*;

Kubiš − příjmení vzniklé ze základu *Kub-* + *-iš*;

Kuboušek − příjmení vzniklé zdrobněním základu příponou *-oušek*;

Kubů − příjmení vzniklé z genitivu plurálu domácké podoby *Kuba*; rodinné jméno;

Kupka – příjmení vzniklé možná zdrobněním příponou *-ka*; je psané foneticky;

Máca – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Matěj* (*Matyáš*); původem hebrejské *Mattithjáh*;

Macek − příjmení vzniklé z domácké podoby a přípony *-ek*;

Macura − příjmení vzniklé z domácké podoby příponou *-ura*;

Mach – příjmení vzniklé z první slabiky jmen *Martin, Mařík, Matěj* + *-ch*;

Mácha − příjmení vzniklé z první slabiky jmen *Martin, Mařík, Matěj* + přípony *-cha*;

Macháček − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Mach* pomocí přípony *-áček*;

Machačová − příjmení přechýlené od mužské podoby jména *Machač*;

Máchal – příjmení vzniklé snad obměnou jména *Mácha* příponou *-l*; ale může být i jiná motivace;

Machálek − příjmení vzniklé příponou *-ek* ze jména *Machal*;

Machata − příjmení vzniklé ze jména *Mach* příponou *-ata*;

Macho − příjmení vzniklé ze jména *Mach* formantem *-o*;

Machoň − příjmení vzniklé ze jména *Mach* a přípony *-oň*;

Machovič − příjmení vzniklé ze jména *Mach* příponou *-ovič*; patronymikum;

Machula − příjmení vzniklé ze jmen *Martin, Mařík, Matěj*; příponou *-ula*

Mála – příjmení vzniklé zkrácením jména *Malachiáš*; dotvořeno formantem *-a*;

Malák − příjmení vzniklé zkrácením jména *Malachiáš*; dotvořeno příponou *-ák*;

Mariška – příjmení vzniklé z domácké podoby hebrejského jména *Marie* příponou *-iška*;

Marta – příjmení vzniklé z biblického jména *Marta*;

Maruna − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Marie*; příponou *-una*;

Maruš − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Marie* příponou *-uš(e)*;

Maruška − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Maruše* příponou *-ka*;

Maryška − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Marie* příponou *-yška*;

Mařík – příjmení vzniklé z ženského jména *Máří* příponou *-ík*;

Mateják – příjmení vzniklé z hebrejského jména *Mattithjáh = Matěj* a přípony *-ák*;

Matějček − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Matěj* příponou *-(i)ček*;

Matějíčka − příjmení vzniklé obměnou jména *Matějíček*;

Matějka − příjmení vzniklé obměnou jména *Matěj* příponou *-ka*;

Matocha – příjmení vzniklé ze jména *Matouš*, ze základu *Mat-* + *-ocha*;

Matouš − příjmení vzniklé z celého jména *Matouš*; z hebrejského *Mattithjáh*;

Matoušek − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Matouš* příponou *-ek*;

Matula − příjmení vzniklé obměnou jména *Matouš*; ze základu *Mat-* + *-ula*;

Matuška − příjmení vzniklé obměnou jména *Matouš; Matuš* + *-ka*;

Matys − příjmení vzniklé obměnou jména *Matouš, Matyáš*; *Mat-* + přípona *-ys*;

Melich – příjmení vzniklé zkrácením hebrejského jména *Melichar*;

Mihalíková – příjmení vzniklé přechýlením z příjmení *Mihalík*; základem je hebrejské *Michael*; *Mihaly* je maďarská podoba jména;

Mihalov − příjmení vzniklé obměnou jména *Michael*; z *Mihal-* + *-ov*;

Mihulka − příjmení vzniklé obměnou *Michael*; *Mih-* + *-ulka*;

Michal − příjmení vzniklé z celého hebrejského jména *Michael*;

Míchal − příjmení vzniklé zdloužením jména *Michal*;

Michalec − příjmení vzniklé ze jména *Michal-* + *-ec*;

Michálek − příjmení vzniklé zdrobněním jména *Michal* příponou *-ek*;

Michalov − příjmení vzniklé ze jména *Michal* a přípony *-ov*;

Michňa − příjmení vzniklé ze základu *Mich-* a přípony *-ňa*;

Miška – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Michal*: *Miš-* + *-ka*;

Mojžíšek – příjmení vzniklé zdrobněním hebrejského jména *Mošéh = Mojžíš* příponou *-ek*;

Ponec – příjmení vzniklé ze zkráceného jména *Ponc = Pontský Pilát* (Moldanová, 2004);

Remiš − příjmení vzniklé z hebrejského jména *Jeremiáš*;

Simota – příjmení vzniklé z hebrejského jména *Šimon*; přípona *-ota*;

Šácha – příjmení vzniklé z hebrejského jména *Šelomáh = Šalamoun*; přípona *-cha*;

Šalamoun – příjmení z celého hebrejského jména *Šelomáh = Šalamoun*;

Šálek – příjmení odvozené z hebrejského jména *Šelomáh = Šalamoun*; přípona *-ek*;

Šíma – příjmení vzniklé z hebrejského jména *Šimon*; utvořeno pomocí formantu *-a*;

Šimák – příjmení vzniklé z první části hebrejského jména *Šimon*; přípona *-ák*;

Šiman – příjmení vzniklé z první části hebrejského jména *Šimon*; přípona *-an*;

Šimánek – příjmení odvozené ze jména *Šiman* deminutivní příponou *-ek*;

Šimeček – příjmení odvozené ze jména *Šimek* příponou *-ek*;

Šimek – příjmení vzniklé z první části hebrejského jména *Šimon*; přípona *-ek*;

Šimon – příjmení odvozené z celého hebrejského jména *Šimhon*;

Šimončič – příjmení odvozené z hebrejského jména *Šimon*; přípona *-čič*; patronymikum;

Toman – příjmení vzniklé z aramejského jména *Tómá = Tomáš*; přípona *-an*;

Tománek – příjmení vzniklé ze jména *Toman* odvozeno příponou *-ek*;

Tomasko – příjmení vzniklé z aramejského jména *Tomáš*; přípona *-ko*;

Tomášková – příjmení vzniklé přechýlením jména *Tomášek*, což je zdrobnělina od aramejského *Tomáš*; přípona *-ek*;

Tomašovič – příjmení vzniklé z aramejského jména *Tomáš* příponou *-ovič*; patronymikum;

Tomek – příjmení vzniklé z první části aramejského jména *Tomáš*; přípona *-ek*;

Tomeš – příjmení vzniklé z první části aramejského jména *Tomáš*; přípona *-eš*;

Tomič – příjmení vzniklé z první části aramejského jména *Tomáš*; přípona *-ič*; patronymikum;

Tomka – příjmení vzniklé z první části aramejského jména *Tomáš*; přípona *-ka*;

Tomší – příjmení vzniklé z aramejského jména *Tomáš*; přípona *-ší*;

Tuma – příjmení odvozené z první části aramejského jména *Tomáš*; přípona *-a*;

Tůma – příjmení odvozené z první části aramejského jména *Tomáš*; zdloužený základ *Tóm->Tuom->Tům-*, přípona *-a*;

Zach – příjmení vzniklé zkrácením hebrejského jména *Zekharjáh = Zachariáš*;

Zachariáš – příjmení vzniklé z celého hebrejského jména *Zekharjáh = Zachariáš*;

Zoul – příjmení vzniklé ze starozákonního jména *Saul*;

Zoulek − příjmení vzniklé ze starozákonního jména *Saul*; přípona *-ek*;

5.3 Příjmení vzniklá ze jmen německých

Některá německá jména jsou původem hebrejská, u takových jmen je toto uvedeno.

Albert – zkrácené jméno z německého *Adalbert*;

Albrecht – varianta ke jménu *Albert*;

Anděra – z německého *Andreas = Ondřej*, vzniklé počeštěním, formant *-a*;

Andreas – z německého jména *Andreas = Ondřej*;

Barcal – příjmení vzniklé z německého jména *Balzar*, které je odvozeno ze jména *Balthasar*, *Balthasar* je původem hebrejské jméno;

Berka – příjmení vzniklé ze staroněmeckého jména *Bernard*, ze základu Ber- + *-ka*; též z apelativa *berka* = lupič;

Berkovec − příjmení vzniklé ze jména *Berka*, je to tzv. patronymikum, znamená syn *Berkův*; *Berk- + -ovec* (Lutterer, *Naše řeč*, 1964, roč. 47, č. 4, s. 221−226);

Bernard − příjmení vzniklé ze staroněmeckého jména *Bernard*;

Bernát − příjmení vzniklé ze staroněmeckého jména *Bernard*;

Brom – příjmení vzniklé z počeštěného jména *Ol**bram*** (německy Wolfram);

Fajtl – příjmení vzniklé ze jména *Veit = Vít*, zdrobnělina s německou příponou *-l*;

Fenclová – příjmení vzniklé přechýlením příjmení *Fencl*; vzniklo z německého jména *Wenzel = Václav*;

Ficl – příjmení vzniklé z latinského jména *Vincenc*; *Ficl* je zkrácená podoba se zdrobňující příponou *-l*;

Franc – příjmení vzniklé z domácí podoby německého jména *Franz = František*;

Francl – příjmení vzniklé ze jména *Franz = František*, zdrobnělina s příponou *-l*;

Frič – příjmení vzniklé zkrácením a obměnou jména *Fridrich*;

Fríd – příjmení vzniklé ze jména *Fridrich*, utvořeno zkracováním;

Frisch − příjmení vzniklé ze jména *Fridrich*; může být i jiná motivace;

Friš − příjmení vzniklé ze jména *Fridrich*; počeštěný pravopis;

Fritzlová – příjmení vzniklé přechýlením od mužského jména *Fritzl*; základem je jméno *Fridrich*;

Frýba – příjmení vzniklé zkrácením a hláskovou obměnou jména *Freibert*;

Fryc – příjmení vzniklé zkrácením ze jména *Fridrich*;

Fryč − příjmení vzniklé ze jména *Fridrich*;

Frýd − příjmení vzniklé ze jména *Fridrich*;

Fryš − příjmení vzniklé ze jména *Fridrich*;

Günther – příjmení vzniklé ze staroněmeckého jména *Günther*;

Hána – příjmení vzniklé z prostřední části jména *Jo**han**nes*, které je německou podobou hebrejského jména *Jochánán*;

Hanc − příjmení vzniklé ze jména *Johannes*; které je německou podobou hebrejského jména *Jochánán*;

Hančová − příjmení přechýlené z mužské podoby jména *Hanč*, ze jména *Johannes*;

Haniš − příjmení vzniklé ze jména *Johannes*, které je německou podobou hebrejského jména *Jochánán*; *Han-* + *-iš*

Hanousek − příjmení vzniklé odvozením od jména *Hanus* > *Hanús*> *Hanous* a zdrobňující přípony *-ek*; základem je jméno *Johannes*;

Hanta – příjmení vzniklé ze jména *Johannes*, které je německou podobou hebrejského jména *Jochánán*; *Han-* + *-ta*;

Hanus – příjmení vzniklé ze jména *Johannes*, které je německou podobou hebrejského jména *Jochánán*; *Han-* + *-us*;

Hanuš – příjmení vzniklé ze jména *Johannes*, které je německou podobou hebrejského jména *Jochánán*;

Hanzal – příjmení vzniklé ze jména *Johannes*, které je německou podobou hebrejského jména *Jochánán*;

Hanzlíček – příjmení vzniklé zdrobněním ze jména *Hanzl-* příponou *-íček*;

Hanzlík − příjmení vzniklé z podoby *Hanzl-* + *-ík*;

Hartl – příjmení vzniklé ze jména *Hartmann*, nebo z druhé části jména *Erhart* příponou *-l*;

Hartman – příjmení vzniklé z celého jména *Hartmann*;

Hebík – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Hebart, Hebert*; základ *Heb-* + *-ík*;

Hečl − příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *He-*;

Hejda – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Heid-*;

Hejnic – příjmení vzniklé z domácí podoby německého jména *Heinrich* (zdomácněle *Heinz* či *Hentz*);

Helmová – příjmení vzniklé přechýlením od mužské podoby jména *Helm*; základem je jméno *Helmut*;

Henková – příjmení přechýlené od mužské podoby *Henk*; vzniklého obměnou jména *Henrich = Heinrich*;

Herman – příjmení vzniklé z celého jména *Herman*;

Herold – příjmení vzniklé z celého jména *Herold*;

Herout – příjmení vzniklé ze jména *Herold*, vzniklo hláskovým vývojem *Her-* + *-út* > *Herút* > *Herout*;

Herza – příjmení vzniklé ze jména *Hardibo*r apod. (Moldanová, 2004);

Honsa – příjmení odvozené z nářeční podoby německého jména *Johannes*;

Hynková – příjmení vzniklé přechýlením ze jména *Hynek*; vzniklo počeštěním německého jména *Heinrich* (Moldanová, 2004);

Hynouš – příjmení vzniklé obměnou jména *Hynek*: *Hyn-* + *-ouš*;

Indra – příjmení vzniklé z nářeční podoby jména *Jindřich* (Jindřich je jiná varianta *Heinrich*);

Jindra – příjmení vzniklé z domácké podoby německého jména *Jindřich* < *Heinrich*;

Jindřich − příjmení vzniklé počeštěním z německého jména *Heinrich*;

Junek – příjmení vzniklé z německého jména *Johan*; někdy i z německého adjektiva *jung* = mladý (Moldanová, 2004);

Jůnová − příjmení vzniklé přechýlením z *Jůn* nebo *Jůna*; z něm. jména *Johen*; někdy také z adjektiva *juný* = mladý, křepký (Moldanová, 2004);

Kamarýt − vzniklo patrně z osobního jména hrdiny rytířské epiky *Gahmureta*, otce Parsivalova (Moldanová, 2004);

Kareš – příjmení vzniklé ze staroněmeckého jména *Karl = Karel*; *Kar-* + přípona *-eš*;

Karlík − příjmení vzniklé ze staroněmeckého jména *Karl* a přípony *-ík*;

Kasper – příjmení vzniklé z německé podoby jména *Kašpar*;

Kilian – příjmení vzniklé ze jména keltského původu;

Kincl – příjmení vzniklé ze jména *Künzel*, zdrobnělina jména *Kunz*;

Kindl – příjmení vzniklé ze jména *Kühndel = Konrád*, nebo ze jména *Gündel* – zdrobnělina z *Günter* (Moldanová, 2004);

Kobrle – příjmení vzniklé z druhé části hebrejského jména *Jakob*, vytvořena zdrobnělina;

Kodl – příjmení vzniklé z nářeční podoby jména *Karl*, zdrobnělina s příponou *-l*;

Kondrátová – příjmení přechýlené ze jména *Kondrát*; utvořeno vsunutím *-d-*; základem je něm. jméno *Konrad*;

Kuna – příjmení vzniklé zkrácením jména *Kunrát*;

Kunášek − příjmení vzniklé ze jména *Kunrát*; nejprve *Kun-* + *-áš*, z něj zdrobněním *Kunášek*;

Kunc − příjmení vzniklé zkrácením jména *Kunrát*;

Kunt − příjmení vzniklé zkrácením jména *Kunrát*;

Kyrianová − příjmení přechýlené z mužské podoby *Kyrián*; základem keltské jméno *Kilián*; záměna *-l-* za *-r-*;

Lampert – příjmení vzniklé z německého jména *Lambert, Lanbert*;

Lanc – příjmení vzniklé zkrácením německého jména *Lanbert*;

Lenc – příjmení vzniklé zkrácením německého jména *Lorenz*;

Linhart – příjmení vzniklé z německého jména *Leonhart*;

Ludvík – příjmení vzniklé ze staroněmeckého jména *Lud(o)wig*;

Luprich – původem asi německé; možná zkomolením vzniklá obměna jména *Ruprecht*;

Májová – příjmení přechýlené ze jména *Máj*; vzniklo z konce něm. jména *Bartolomäus = Bartoloměj*, nebo ze jmen začínajících *Magin-* (př. *Maginhart*) (Moldanová, 2004);

Man – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Man-* (např. *Manfred* apod.);

Marhoun – příjmení vzniklé z německého jména *Marhold*;

Maximova – příjmení přechýlené ze jména *Maxim*; vzniklo zkrácením z *Maxmilián*;

Mencl – příjmení vzniklé z německého jména *Menz*, zdrobnělina; přípona *-l*

Merglová – příjmení přechýlené z mužské podoby *Mergl*; vzniklo jako zdrobnělina ze jména *Markus*;

Merkl – příjmení vzniklé ze jména *Markus*, zdrobnělina;

Moc – příjmení vzniklé ze jména *Matz*, což je domácí podoba německých jmen *Matthias* a *Matthäus* (z hebrejštiny) (Moldanová, 2004);

Nikl – příjmení vzniklé ze jména *Nikolaus* = *Mikuláš*, zdrobnělina;

Ondřich – příjmení vzniklé obměnou jména *Oldřich*; z německého jména *Ulrich = Oldřich*;

Ortová – příjmení přechýlené od mužského jména *Ort*; vzniklo ze staroněmeckého jména *Ortwin*, utvořeno zkrácením;

Polata – příjmení vzniklé z druhé části německého jména *Leo**pold***; přípona *-ata* (Moldanová, 2004);

Polcar – příjmení v nářeční podobě vzniklé z německého jména *Balzer*, které vzniklo z hebrejského *Balthasar*;

Ponert – příjmení vzniklé z německého jména *Bonhart*;

Prynych – příjmení vzniklé obměnou domácké podoby německého jména *Bruno*;

Puta – příjmení vzniklé z německého jména *Poto*, což je domácí podoba jmen *Bodomar*, *Botwin*;

Rambousková – příjmení přechýlené z mužské podoby *Rambousek*, to pochází z něm. jména *Rampold* nebo *Rambert*;

Reindlová – příjmení vzniklé přechýlením z *Reindl*; to je z německého jména *Reinhart* (*Reinhard, Reinhardt*), zdrobnělina vznikla příponou *-l*;

Reinold – příjmení vzniklé z německého jména *Reinold* (*Reinhold*);

Rejnart – příjmení vzniklé z německého jména *Reinhard*;

Riedel – příjmení vzniklé z německého jména *Rudolf*;

Rod – příjmení vzniklé z německého jména *Rodwin, Rodger*;

Rudolf − příjmení vzniklé z celého německého jména *Rudolf*;

Rulf − příjmení vzniklé obměnou německého jména *Rudolf*;

Ruprecht – příjmení vzniklé z německého jména *Rupert, Ruprecht*;

Ruta – příjmení vzniklé z německého jména *Ruthard*;

Rymeš – příjmení vzniklé z německého jména *Remund, Rymont, Raimund*; přípona *-eš*;

Sábl − německá zdrobnělina ze *Saba* nebo ze *Seibl* (ei > a); přípona *-l*

Salaba − patrně odvozeno z osobního jména *Salamon*, což je německá podoba hebrejského osobního jména *Š(e)lomá(h)*; přípona *-ba*

Seifert − z nářeční či domácké podoby německého osobního jména *Saifrid* (fried > fred > fert), spisovně *Siegfried*

Valtr – příjmení vzniklé z německého jména *Walter*;

Vilas – příjmení vzniklé z německého jména *Vilhelm = Vilém*; přípona *-as*;

Vilímek − příjmení vzniklé zdrobněním počeštěného *Vilém, Vilím* + přípona *-ek*;

Voldán – příjmení vzniklé ze jména *Oldřich*, a to ze starohornoněmeckého jména *Odalrich* (Moldanová, 2004);

Voldřich − příjmení vzniklé ze jména *Oldřich*, utvořeno s protetickým v-;

Volek − příjmení vzniklé ze jména *Oldřich* (Moldanová, 2004);

Volf – příjmení vzniklé z německého jména *Wolfgang*, utvořeno zkrácením;

Werner – příjmení vzniklé z německého jména *Werner*;

Wolf – příjmení vzniklé z německého jména *Wolfgang*;

Zíková – příjmení vzniklé přechýlením mužské podoby *Zíka*; z něm. jména *Zigmund = Zikmund*;

Zýka − příjmení vzniklé zkrácením jména *Zikmund*, zdloužením základu a připojením formantu *-a*.

5.4 Příjmení vzniklá ze jmen maďarských

Antalík – příjmení z maďarského jména *Antal* = Antonín, vzniklé příponou *–ík;*

Ferenc – příjmení vzniklé z maďarského jména *Ferenc* = František;

Ferianček − příjmení vzniklé zdrobněním maďarského jména *Ferenc* = František;

Ferko – příjmení vzniklé z domácké podoby *Ferenc*; *Fer-* + *-ko*;

Gábor – příjmení vzniklé z maďarského jména *Gábor* = Gabriel;

Gál – příjmení vzniklé z latinského jména *Gallus* = Havel;

Gallo − příjmení vzniklé z latinského jména *Gallus* = Havel;

Gondeková – příjmení přechýlené od mužského jména *Gondek*; vzniklo z domácí podoby maďarského jména *Konrád*;

Kaláč – příjmení vzniklé z latinského jména *Gallus* = Havel;

Kališ − příjmení vzniklé z latinského jména *Gallus* (Moldanová, 2004);

5.5 Příjmení vzniklá ze jmen slovanských

Andrej – příjmení vzniklé ze slovanské podoby řeckého jména *Andreas = Ondřej*;

Báček – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Bak*, utvořeno pomocí přípony *-ek* a palatalizací k > č;

Bakanová – příjmení vzniklé přechýlením od *Bakan*; to utvořené od jména *Bak* příponou *-an* (vokabulář webový);

Baksa – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Bak*, tvořeno příponou *-sa* (Moldanová, 2004);

Blaha – příjmení vzniklé z první části slovanského jména *Blahoslav*, což je ekvivalent k latinskému *Benedikt*;

Bláha − příjmení vzniklé ze slovanského jména *Blahoslav*;

Blahovec − příjmení vzniklé ze slovanského jména *Blahoslav*; *Blah-* + *-ovec*; patronymikum;

Blahuta − příjmení vzniklé obměnou slovanského jména *Blahoslav*; *Blahut* je dotvořeno formantem *-a*;

Boček – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Bok-* + *-ek*;

Boháč – příjmení vzniklé z osobního jména začínajícího na *Boh-*; nebo z apelativa *boháč*;

Bohoněk – příjmení vzniklé ze jména *Bohuslav*; *Boh-* + *-oň* + *-ek*;

Bohuslav − příjmení vzniklé ze jména *Bohuslav*;

Bojko – příjmení vzniklé z první části složeného jména *Bojslav, Bojeslav* a z přípony *-ko*;

Borkovec – příjmení vzniklé ze jmen končících na *-bor* (př. *Dalibor*), nebo ze jmen začínajících na *Bor-* + přípona *-ovec*; patronymikum;

Bořuta – příjmení vzniklé ze jména *Bořuta*;

Bouše – příjmení vzniklé ze jména *Bohuša*, utvořené stažením a s přehláskou a > e;

Bouška – příjmení vzniklé ze jména *Bouše* příponou *-ka*;

Božek – příjmení vzniklé zkrácením jména *Božetěch* nebo *Božemír*, nebo též ze jména *Bohuslav*; přípona *-ek*;

Buchtel – příjmení vzniklé zkrácením jména *Budislav* (Moldanová, 2004);

Buchtelíková − příjmení vzniklé přechýlením jména *Buchtelík*;

Buňatová – příjmení vzniklé přechýlením jména *Buňata*;

Buneš − příjmení vzniklé ze základu *Bun-* + *-eš*;

Bušková – příjmení přechýlené ze jména *Bušek*; to ze jména *Budimír, Budislav, Budivoj*, někdy také ze jména *Bohuslav*;

Bušta − příjmení vzniklé obměnou ze jména *Budimír, Budislav, Budivoj*, někdy také ze jména *Bohuslav*, nebo *Burian*; *Buš-* + *-ta*;

Buzek – příjmení vzniklé z první části jména *Budislav*, utvořené z *Buď-* palatalizací d > z , s příponou *-ek*: *Buzek*;

Cvach – příjmení vzniklé ze jména *Svatomír* apod. příponou *-ch* (Moldanová, 2004);

Čavoj – možná příjmení složené, první část je ze slabiky *Ča-* a k ní připojen komponent *-voj*;

Čečka – příjmení vzniklé z domácké podoby Čéč a přípony *-ka*; ze jména *Čekan*;

Čejka – příjmení vzniklé z domácké podoby staročeského jména *Bolečej, Bohučej, Čajan*; též z apelativa *čejka* (název ptáka) (Moldanová, 2004);

Čermín – snad původem slovanské; možná obměna jména *Černín*;

Čuta – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Ču-*, utvořeno příponou *-ta*;

Dašek – příjmení vzniklé z domácích podob jmen začínajících na *Da-*; zde zřejmě z podoby *Dach-* + *-ek* > *Dašek*; palatalizace ch > š;

Dlugoš – příjmení vzniklé z celého jména; varianta *Dluhoš*;

Dobš – příjmení vzniklé zkrácením složeného jména *Dobeslav, Doběstoj, Dobrobud, Dobročaj*;

Doško – příjmení vzniklé ze jména *Doch, Doš* příponou *-ko*;

Dufek – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Duchoslav*; přípona *-ek*;

Duša − příjmení vzniklé zkrácením jména *Duchoslav*;

Dušák − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Duchoslav*: *Duš-* + *-ák*;

Dušek − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Duchoslav*: *Duch-* + *-ek* > *Dušek*;

Fomín – ruské příjmení z aramejského OJ *Foma* utvořené příponou *-in*;

Hečko – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *He-*; též z citoslovce chlubení (Moldanová, 2004);

Helešic – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Heleš* a přípony *-ic*; patronymikum;

Hodouš – příjmení vzniklé z první části složeného jména *Hodislav*: *Hod-* + *-úš* > *Hodouš*;

Hojda – příjmení vzniklé ze stč. jména *Hojislav*: *Hoj-* + *-da* (Moldanová, 2004);

Hreha – snad slovenské, asi pochází ze jména *Gregor*;

Hroděj – příjmení podobného skladu jako jméno *Hroznata*, složené ze slabiky *Hro-* + *-děj*;

Hronek – příjmení vzniklé z osobního jména *Hron*, a to odvozené ze jména *Hroznata* (Moldanová, 2004); přípona *-ek*;

Hroník − příjmení vzniklé ze jména *Hron* (Moldanová, 2004); přípona *-ík*;

Hrůza − příjmení vzniklé z první slabiky jména *Hroznata*; *Hróz-* + *-a* > *Hruoza* > *Hrůza*;

Hušek – příjmení vzniklé z druhé části jména *Bohuša*, zdrobnělina s příponou *-ek*;

Jára – příjmení vzniklé ze slovanských jmen začínajících na *Jar-* (*Jaroslav*);

Jareš – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Jar-* (*Jaroslav, Jaromír, Jarohněv, Jarolím*)
a z přípony *-eš*;

Jarina − příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Jar-* (*Jaroslav, Jaromír, Jarohněv, Jarolím*) a z přípony *-ina*;

Jaroš − příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Jar-* + *-oš*;

Kaska – příjmení vzniklé ze slovanského jména *Kazimír*: *Kas-* + *-ka*;

Kazda – příjmení vzniklé ze slovanského jména *Kazimír*: *Kaz-* + *-da*;

Kazík − příjmení vzniklé z domácí podoby jména *Kazimír*: *Kaz-* + *-ík*;

Koc – příjmení vzniklé ze jména *Chotimír*, utvořeno zkrácením: *Choc* > *Koc*;

Kocábová – příjmení vzniklé přechýlením mužského jména *Kocáb*; snad další odvozenina z příjmení *Koc*;

Kocanda – příjmení vzniklé ze jména *Kocan* a přípony *-da*, které vzniklo ze jména *Koc* (Moldanová, 2004);

Kocián – obměna jména *Kocan* s dvojhláskou -ia-; nebo vzniklé z jihoslovanského jména *Kocian* (Moldanová, 2004);

Kojetín – příjmení vzniklé obměnou jména *Kojata*;

Koreš – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Kornel*: *Kor-* + *-eš*;

Kóša – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Ko-* (*Kochan, Kornel* apod.);

Košta – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Ko-* (*Kochan, Kornel* apod.);

Kotaska – příjmení vzniklé ze jména *Chotěbor* nebo ze jména *Gottfried*; *Kotas* + *-ka* (Moldanová, 2004);

Krása – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Kras-*;

Křišťál − příjmení vzniklé z počeštěného jména *Křišťan*, které vzniklo z latinského jména *Kristián*;

Lacika – příjmení vzniklé obměnou jména *Lacek*, to ze jména *Ladislav*;

Lacko − příjmení vzniklé ze staročeského jména *Lacek* < *Ladislav*; příponou *-ko*;

Lach – příjmení vzniklé z první slabiky jména *Ladislav* ukončené formantem *-ch*;

Lála – příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Ladislav*; v chodském nářečí znamená člověka nedbalého, ve východním nářečí člověka nedbalého a hloupého;

Lašák – příjmení vzniklé ze jména *Ladislav*: Laš- + *-ák*;

Mahút − může mít staročeský původ podobně jako *Mahúš*;

Mála – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Malhost* nebo z biblického jména *Malachiáš*, též z apelativa *malý* (Moldanová, 2004);

Malák − příjmení vzniklé ze staročeského jména *Malhost*;

Mejstřík – příjmení vzniklé ze staročeského osobního jména *Mejstřík* = správce dvora, měl na starosti nářadí (Moldanová, 2004);

Milko – příjmení vzniklé ze jmen obsahujících ve jméně *-mil, Mil-* (*Bohumil, Miloslav* apod.);

Milo – příjmení vzniklé ze jmen obsahujících ve jméně *-mil, Mil-*;

Milotová – příjmení vzniklé přechýlením ze jména *Milota*; již staročeské;

Mládek – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Mladota*; *Mlád-* + *-ek*;

Mokoš – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Mokoše*;

Mokošín – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Mokoš-* + *-ín*;

Nedoma – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Domorad*;

Netík – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Nětek, Netel*, nebo z ženského jména *Nětka*;

Provod – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Provod*;

Přibáň – příjmení vzniklé ze slovanského jména *Přibyslav*; *Přib-* + *-áň*;

Rada – příjmení vzniklé ze jmen obsahujících *-rad, Rad-* (např. *Ctirad, Domarad, Radomysl, Radobyl* apod.);

Radosta – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Radosta*;

Radoš – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Radomil* nebo *Radiměr*: *Rad-* + *-oš*;

Rachač – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Ra-* (Moldanová, 2004); *Rachač* je staročeské proprium (http://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx);

Randa – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Ranožír*; *Ran-* + *-da*;

Randáková – příjmení vzniklé přechýlením z mužského jména *Randák*;

Reček – příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Re-*;

Sazma - příjmení vzniklé ze starého českého osobního jména

Tvrdík - příjmení vzniklé z osobního jména *Tvrdimír, Tvrdoslav*

Váca – příjmení vzniklé ze staročeského jména *Václav*;

Vacek − příjmení vzniklé ze staročeského jména *Václav*: *Vac-* + *-ek*;

Vacval − příjmení vzniklé snad ze staročeského jména *Václav*;

Vach − příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Va-* (*Václav, Vavřinec*) + *-ch*;

Váchal − příjmení vzniklé ze staročeského jména *Václav*: *Vácha-* + *-l*;

Vachoušková − příjmení vzniklé přechýlením z *Vachoušek*; ze jmen začínajících na *Va-*
Vach- + *-úš* + *-ek* > *Vachoušek*;

Vachoutová − příjmení vzniklé přechýlením z *Vachout*; *Vach-* + *-út* > *Vachout*;

Vachuta − příjmení vzniklé ze jmen začínajících na *Va-* (*Václav, Vavřinec*): *Vach-* + *-ut* + *-a*

Váňa − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Václav*;

Vaňas − příjmení vzniklé z domácké podoby jména *Václav*, *Váňa*: *Váň-* + *-as*;

Vanča − příjmení vzniklé obměnou domácké podoby: *Van-* + *-ča*;

Vančata − příjmení vzniklé z domácké podoby *Vančata* jména *Václav*;

Vanda − příjmení vzniklé odvozením z *Van-* nebo *Váňa* příponou *-da*; (Moldanová, 2004);

Vandasová − příjmení vzniklé přechýlením mužského jména *Vandas*;

Vaněček − příjmení vzniklé z domácké podoby *Vaněk* a další přípony *-ek*: *Vaněček*;

Vaněk − příjmení vzniklé z domácké podoby *Váňa* příponou *-ek*;

Vaněrek − příjmení vzniklé obměnou z domácké podoby *Vaněra* příponou *-ek*;

Vaníček − příjmení vzniklé zdrobněním ze základu *Van-* + *-íček*; ze jména *Václav*;

Vaniš − příjmení vzniklé ze základu *Van-* + *-iš*; ze jména *Václav*;

Vaňous − příjmení vzniklé ze základu *Vaň-* + *ús* > *Vaňous*;

Vansa − příjmení vzniklé ze základu *Van-* + *-sa*;

Vanýsek − příjmení vzniklé zdrobněním podoby *Vanys* příponou *-ek*: *Vanýsek*;

Váša − příjmení vzniklé z domácké podoby *Vach* jména *Václav*: *Váša*;

Vašata − příjmení vzniklé ze staročeského jména *Václav* ze základu *Vaš-* + *-ata*;

Vaštík − příjmení vzniklé obměnou domácké podoby *Vašta* příponou *-ík*: *Vaštík*;

Velek − příjmení vzniklé ze staročeských jmen *Velemír, Velislav*: *Vel-* + *-ek*;

Velíšek – příjmení vzniklé ze staročeských jmen *Velemír, Veleslav*; *Veliš* + *-ek*: *Velíšek*;

Venuš – příjmení vzniklé z domácí podoby jména *Václav*: *Ven-* + *-uš*;

Vlach – příjmení vzniklé z domácí podoby jmen *Vladimír, Vlastibor* formantem *-ch* apod., nebo též z názvu národa;

Vojík – příjmení vzniklé ze jmen *Vojtěch, Vojislav*: *Voj-* + *-ík*;

Vojník − příjmení vzniklé ze jmen *Vojtěch, Vojislav*; *Voj-* + *-ník*;

Vojta − příjmení vzniklé z domácí podoby jména *Vojtěch*: *Vojt-* + *-a*;

Vojtěch − příjmení vzniklé ze složeného jména *Vojtěch*;

Vojtek − příjmení vzniklé ze jmen *Vojtěch, Vojislav*: *Vojt-* + *-ek*;

Volenec – příjmení vzniklé ze jména *Volen* příponou *-ec*; též z apelativa *volenec* = představený kutnohorských uhlířů; *kurfiřt* (Moldanová, 2004);

Voneš – příjmení vzniklé ze jména *Onomysl*: *Von-* + *-eš*;

Vrchota – příjmení vzniklé ze jména *Vrchoslav*: *Vrch-* + *-ota*;

Záhořík – příjmení vzniklé z chodského jména *Záhoř* příponou *-ík*; *Záhoř* vzniklo ze jména *Řehoř*; též z místního jména *Záhoří* (Moldanová, 2004);

Zdich – příjmení vzniklé zkrácením jména *Zdislav*: *Zdi-* + *-ch*;

Žižka – příjmení vzniklé ze jména *Žiga*, z něm. jména *Zigmund*: *Žig-* + *- ka* > *Žižka*;

5.6 Příjmení málo jasná, nebo nejasná

V seznamu příjmení se vyskytují i jména, jejichž původ je málo jasný nebo nejasný. Příjmení jsem hledala ve všech dostupných publikacích a *jsou to tato:*

Cirhan – možná obdoba stč. domácké podoby *Crha* od jména *Cyril*;

Daler – nejasné;

Dobal – málo jasné;

Jamrich – původem asi německé;

Jougl – asi německého původu;

Korch – snad německé (*Naše řeč*, 1978, roč. 61, č. 1)

Kronus – s latinským zakončením;

Liner – původem asi německé;

Rypota – obměna možná něm. základu OJ;

Šepa – možná obměna starozákonního hebrejského jména *Šeba*;

Tašek – snad ze jména Stašek (*Naše řeč*, 1929, roč. 13, č. 3-4)

6. ZPŮSOBY TVOŘENÍ PŘÍJMENÍ

V této kapitole se budu věnovat způsobům tvoření příjmení. Příjmení, která jsem analyzovala, byla tvořena buď z první části jména (např. *Alexa, Beneš*), z prostřední části (*Hamáček, Kodad*), nebo ze zadní části jména (*Brož, Brůha*). Nejčastěji však byla příjmení tvořena odvozováním pomocí přípon. V tabulce uvádím všechny přípony, které se vyskytovaly u příjmení v Týně nad Vltavou, a jejich počet.

-a	21
-áček	4
-ák	14
-an	3
-án	1
-áň	2
-ař	1
-as	5
-ásek	1
-át	1
-ata	3
-átko	3
-č	1
-ča	2
-čič	1
-čka	1
-da	6

-ec	4
-ečekˇ	2
-ek	73
-es	1
-eš	16
-ch	9
-cha	2
-ic	1
-ica	1
-íček	7
-ička	1
-ik	1
-ík	26
-in	1
-ín	1
-ina	2
-ínek	1
-iš	6
-iška	1
-ka	25
-ko	7

-l	15
-ňa	1
-o	3
-och	1
-ocha	1
-oň	1
-oš	3
-ota	1
-ouš	2
-oušek	1
-ov	3
-ovec	6
-ovič	5
-sa	3
-š	3
-ší	1
-ta	4
-ula	1
-ulka	1
-una	1
-us	1

-ús	1
-uš	3
-út	2
-ys	1
-yška	1
-ž	1

Nejhojněji používanou příponou při odvozování českých příjmení byl sufix *-ek*, který se vyskytl celkem 73krát. Další nejčastěji se objevující příponou byl sufix *-ík* (26krát). Tyto dva deminutivní sufixy se nejvíce vyskytovaly u příjmení odvozených z latinských a řeckých základů jmen, ze základů jmen hebrejských a také u jmen původem slovanských. Třetí nejčastěji užívanou příponou byl sufix *-ka*. Ten je nejhojněji zastoupen také u příjmení ze jmen latinských a řeckých, u příjmení ze jmen hebrejských a slovanských. U příjmení vzniklých ze jmen německých byla přípona *-ek* použita pouze dvakrát, přípona *-ík* třikrát a přípona *-ka* dokonce jen jednou. U jmen původem maďarských byla zastoupena pouze přípona *-ík*, a to jedenkrát. Nejčastější odvozovací příponou u příjmení vzniklých ze jmen německých byl slovotvorný formant *-l* (devětkrát). Opakovaně používanou odvozovací příponou byl též slovotvorný formant *-a*, přípona *-eš*, *-ák*, *-ch*, *-íček*, *-ovec*, *-ko*, *-iš*, *-da*, *-as*, *-ovič*. Zbylé přípony se objevovaly jen sporadicky. Zajímavostí jsou pak sufixy složené ze dvou přípon: *-íček* = *-ík* + *-ek*, *-áček* = *-ák* + *-ek*, *-ečeк* = *-ek* + *-ek*, *-ounek* = *-oun* + *-ek*, *-oušek* = *-ouch* + *-ek* atd. Tyto složené přípony se nevyskytují příliš často, nejčastěji užívanou příponou je sufix *-íček* (sedmkrát), dále sufix *-áček* (čtyřikrát), ostatní složené přípony byly použity nanejvýš dvakrát.

Poměrně hojně jsou v seznamu příjmení zastoupena tzv. patronymika (jména odvozená od otcova jména, od otcova zaměstnání nebo od jiného mužského předka). Patronymika jsou nejčastěji odvozena pomocí přípon *-ovec* (*Berkovec, Blahovec, Borkovec, Haškovec, Mikovec, Pavlovec*), *-ovič* (*Abrahamovič, Machovič, Markovič, Pavlovič*), *-ic* (*Helešic*), *-ič* (*Tomič*) *-čič* (*Šimončič*). Tyto sufixy se v seznamu příjmení

vyskytly celkem čtrnáctkrát *(-ovec* šestkrát, *-ovič* pětkrát, *-ic* jedenkrát, *-ič* jedenkrát, *-čič* jedenkrát)

7. ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem se věnovala příjmením v Týně nad Vltavou. Cílem bylo zjistit typy příjmení vyskytujících se v Týně nad Vltavou, jejich počet a roztřídit je do příslušných skupin. V přípravné fázi jsem prostudovala odbornou literaturu k tématu onomastika, zejména pak díla pojednávající o antroponomastice. Také jsem se seznámila s bakalářskými a diplomovými pracemi zabývajícími se touto problematikou. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsem shrnula poznatky o onomastice a antroponomastice, zabývala jsem se vznikem a původem příjmení, četností příjmení v České republice a také přechylováním ženských příjmení. Do teoretické části jsem též začlenila kapitolu o historii města Týn nad Vltavou. Pro vypracování praktické části jsem musela ze statistik Ministerstva vnitra České republiky získat seznam příjmení a počet nositelů těchto příjmení žijících v Týně nad Vltavou. Tato jména jsem pak roztřídila do dvou skupin − na příjmení vzniklá ze jmen osobních (deantroponyma) a na příjmení vzniklá ze jmen obecných (deapelativa). Vzhledem k vysokému počtu příjmení jsem se v této práci rozhodla analyzovat pouze příjmení vzniklá z vlastních jmen. Jejich počet dosáhl 658. Příjmení jsem pak dále dělila do skupin podle původu jména, ze kterého jsou odvozena. Skupin bylo celkem šest − příjmení vzniklá ze jmen latinských a řeckých, příjmení vzniklá ze jmen hebrejských a aramejských, příjmení vzniklá ze jmen německých, příjmení vzniklá ze jmen maďarských, příjmení vzniklá ze jmen slovanských, příjmení málo jasná nebo nejasná. Nejpočetnější skupinu tvoří příjmení vzniklá ze jmen latinských a řeckých (212 jmen), dále pak příjmení vzniklá ze jmen hebrejských a aramejských (169 jmen). Na třetím místě je skupina příjmení původem ze jmen slovanských (137 jmen), čtvrtou početnou skupinou jsou příjmení utvořená ze jmen německých (119 jmen). Nejméně početnou skupinu tvoří příjmení odvozená ze jmen maďarských, čítá jen 10 jmen. Do skupiny příjmení nejasných nebo málo jasných patří 11 příjmení.

Vlastním jménem, ze kterého je utvořeno nejvíce příjmení, je hebrejské jméno *Jochánán = Jan*, od kterého je utvořeno 29 příjmení (např. *Janata, Janeček, Janiš, Janoušek, Jech, Ježek* aj.). Do tohoto počtu jsou zahrnuta i příjmení utvořená z německého jména *Johannes*, které také pochází z hebrejského jména *Jan*. Těchto příjmení bylo celkem deset (např. *Hána, Hanc, Hančová, Hanousek, Hanuš* aj.)

Druhým jménem, z něhož vznikl početný soubor příjmení, je hebrejské jméno *Jacob = Jakub*. Je od něho odvozeno celkem 21 příjmení (např. *Jakubec, Jakubík, Jakeš; Kouba, Kubala, Kubec* aj.). Následuje řecké jméno *Petrus = Petr*, od něhož je odvozeno 17 příjmení (např. *Pech, Peterka, Petráň, Petrušek, Petýrek, Petřík* aj.). Často se také objevuje slovanské jméno *Václav*, z něhož vzniklo 15 příjmení (např. *Váca, Vacek, Vach, Vacval, Vanda, Váňa Vaněk aj*.). 14 příjmení vzniklo z latinského jména *Gallus = Havel* (např. *Gál, Galus, Hála, Havel, Havliš, Kališ* aj.), 13 z latinského jména *Martin* (např. *Marcín, Mareš, Maroušek, Maršán, Martínek, Martinka* aj.), 12 příjmení je odvozeno z aramejského jména *Tómá = Tomáš* (např. *Tomášková, Tomek, Tomka, Tomší, Tůma* aj.) 11 z řeckého jména *Georgios = Jiří* (např. *Ira, Jíra, Jiráček, Jirátko, Jiříček* aj.), *Nikoláos = Mikuláš* (např. *Mikulášek, Mikula, Mikuš, Nikl* aj.) a z hebrejského jména *Šimhon = Šimon* (např. *Simon, Šíma, Šimeček, Šiman* aj.). Po deseti příjmeních vzniklo z latinských jmen *Paulus = Pavel* (např. *Paulus, Pavelka, Pavlásek, Pavlíček, Pavlovec, Pavlovič* aj.) a *Marcus = Marek* (např. *Mareček, Marek, Markovič* aj.). Nejvíce příjmení je tedy odvozeno ze jmen hebrejských, latinských a řeckých. Ve skupině příjmení vzniklých z latinských a řeckých jmen stojí na prvním místě jméno *Petrus = Petr*, z něhož je utvořeno 17 příjmení. Následuje jméno *Martin*, ze kterého je odvozeno 13 příjmení, třetí místo zaujímá jméno *Georgios = Jiří* a *Nikoláos = Mikuláš* (11 příjmení), *Marcus = Marek* a *Paulus = Pavel* (10 příjmení). Ve skupině jmen hebrejských a aramejských pochází nejvíce příjmení z hebrejského jména *Jakob = Jakub* (21 příjmení), na druhém místě stojí hebrejské jméno *Jóchánán = Jan* (19 příjmení), následuje aramejské jméno *Tómá = Tomáš* (12 příjmení), dále hebrejské *Šimhon = Šimon* (11 příjmení) a *Michael* (10 příjmení). První místo ve skupině příjmení vzniklých ze jmen německých zaujímá jméno *Johannes*, původem hebrejské odvozeno od *Jóchánán = Jan*. Z tohoto jména je utvořeno celkem 10 příjmení. Druhé nejproduktivnější jméno je *Fridrich* (9 příjmení), třetí *Heinrich* (6 příjmení). Málo početné skupině příjmení utvořených ze jmen maďarských dominuje jméno *Havel*, které je však původem latinské. Jsou z něho utvořena 4 příjmení (*Gál, Gallo* aj.). Následuje jméno *Ferenc* pocházející ze jména *František*, z tohoto jména vznikla 3 příjmení (*Ferenc, Ferenčík, Ferko*). V poslední skupině příjmení odvozených ze jmen slovanských jsou nejhojněji zastoupena příjmení utvořená ze jména *Václav*, jejich počet dosáhl 15 (např. *Váca, Vacek, Vach, Váňa, Vanda, Váša* aj.). Následují jména *Vojtěch* a

Ladislav a jména začínající skupinou hlásek *Jar-* (např. *Jaroslav, Jaromír, Jarohněv, Jarolím*), z nichž vzniklo po šesti příjmeních.

U většiny příjmení je uveden i způsob, jakým jsou tato jména utvořena. Nejčastěji se jedná o odvozování pomocí přípon. Nejhojněji užívanými příponami při odvozování příjmení jsou sufixy ***-ek*** *(Blažek, Filípek, Koubek, Matoušek, Pánek)*, ***-ík*** *(Havlík, Jiřík, Lukšík, Netík, Vojík)*, ***-ka*** *(Mikeska, Miška, Onderka, Pavelka)*, další přípony se vyskytují řidčeji. Je to například přípona ***-eš*** (*Beneš, Klimeš, Lukeš, Tomeš*), formant ***-a*** (*Alexa, Benda, Jíra, Míka*), deminutivní přípona ***-l*** (*Bendl, Fajtl, Jakl, Pešl*) a přípona ***-ák*** (*Barták, Dušák, Janák, Vondrák*). Dále pak příjmení vznikají buď z první části jména (např. *Alexa, Beneš, Filas, Franěk*), z prostřední části (*Hamáček, Hána, Kodad, Kuda*), nebo ze zadní části vlastního jména (*Brož, Brožek, Brůha, Landa, Průha*). Zajímavostí jsou též tzv. patronymika, jména odvozena od jména otce, nebo od jiného mužského předka. Jsou tvořena příponami ***-ovec, -ovič, -ic, -ič, -čič***. V seznamu příjmení se objevovala poměrně často, celkem čtrnáctkrát. Jsou to např. příjmení *Berkovec, Blahovec, Markovič, Pavlovič, Tomašovič, Helešic, Tomič, Šimončič* aj.

Po analyzování příjmení vzniklých ze jmen osobních (deantroponym), kterými jsem se zabývala ve své bakalářské práci, bych se chtěla věnovat i zbývajícím příjmením (deapelativům) a přezdívkám mládeže, např. v diplomové práci či jiné kvalifikační práci. Doufám, že svou bakalářskou prací přispěji k rozšíření povědomí o příjmeních vyskytujících se na Vltavotýnsku.

8. LITERATURA

Knižní publikace:

BENEŠ, Josef. *Německá příjmení u Čechů*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 1998, 2 sv. Acta Universitatis Purkynianae. Slavogermanica; 34-IX.

BENEŠ, Josef. *O českých příjmeních*. 1. vyd. Praha: Československá akademie věd, 1962, Studie a prameny, sv. 14.

KNAPPOVÁ, Miloslava. *Naše a cizí příjmení v současné češtině*. Liberec: TAX AZ KORT, 2002.

KOPEČNÝ, František. *Průvodce našimi jmény*. 2., přeprac. a rozšíř. vyd. Praha: Academia, 1991.

MATES, Vladimír. *Jména tajemství zbavená: malá encyklopedie 250 nejčastějších příjmení*. Vyd. 2. Praha: Epocha, 2002.

MATES, Vladimír. *Jména tajemství zbavená: malá encyklopedie nejčastějších příjmení.* II. díl. Vyd. 1. Praha: Epocha, 2003.

MATES, Vladimír. *Jména tajemství zbavená, aneb, Příjmení pod mikroskopem*. 1. vyd. Praha: Epocha, 2004.

MOLDANOVÁ, Dobrava. *Naše příjmení*. Vyd. 2., upr. Praha: Agentura Pankrác, 2004.

PLESKALOVÁ, Jana. *Vývoj vlastních jmen osobních v českých zemích v letech 1000−2010*. Vyd. 1. Brno: Host, 2011.

SUDOVÁ, Martina. *Malý zábavný průvodce Týnem nad Vltavou a okolím*. Týn nad Vltavou: Městské muzeum, 1999.

SVOBODA, Jan. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. 1. vyd. Praha: ČSAV, 1964.

ŠRÁMEK, Rudolf. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

Bakalářské a diplomové práce:

DUBSKÁ, Veronika. *Příjmení, jména po chalupě a přezdívky v obci Láz*. České Budějovice, 2015. Nepublikovaná diplomová práce PF JU v Českých Budějovicích. Dostupné z: http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp.

OSTRÝŽOVÁ, Martina. *Příjmení a přezdívky v obci Vír*. České Budějovice, 2011. Nepublikovaná bakalářská práce FF JU v Českých Budějovicích. Dostupné z: http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp.

SEDLÁČKOVÁ, Tereza. *Příjmení v obci Sudovo Hlavno*. České Budějovice, 2013. Nepublikovaná diplomová práce FF JU v Českých Budějovicích. Dostupné z: http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp.

SOMMEROVÁ, Eva. *Příjmení v obci Bolešiny*. České Budějovice, 2014. Nepublikovaná diplomová práce FF JU v Českých Budějovicích. Dostupné z: http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp.

Internetové zdroje:

Četnost jmen a příjmení [online]. Dostupné z: http://www.mvcr.cz/clanek/cetnost-jmen-a-prijmeni-722752.aspx

KdeJsme.cz. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: http://www.kdejsme.cz/

M. Knappová, Přechylování příjmení v češtině. [online]. 1979, roč. 62, č. 5 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6153

Novákův Hodonín a Polákové Břeclav. *E15* [online]. [cit. 2014-6-15]. Dostupné z: http://magazin.e15.cz/regiony/novakuv-hodonin-a-polakove-breclav-841693

P. VAŠÁK, Česká příjmení statisticky. Naše řeč. 1971, roč. 54, č. 5, s. 300−304 [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5590

Příjmení.cz [online]. Dostupné z: http://www.prijmeni.cz/

Slovník spisovného jazyka českého. [online]. Dostupné z: http://ssjc.ujc.cas.cz

Souborná zpracování staročeských osobních jmen a novočeských příjmení. *Naše řeč* [online]. 1964, roč. 47, č. 4 [cit. 2014-06-04]. Dostupné z: http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5062

Vokabulář webový [online]. Dostupné z: http://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx

Z našich časopisů. *Naše řeč* [online]. 1926, roč. 10, č. 7 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=2307.

9. PŘÍLOHY

REJSTŘÍK PŘÍJMENÍ

Abrahamovič, 32
Adámek, 32
Albert, 40
Albrecht, 40
Alexa, 20
Ambrosová, 20
Ambrož, 20
Amcha, 20
Anděra, 40
Andreas, 41
Andrej, 48
Antalík, 47
Antoch, 20
Antonová, 20
Augsten, 20
Augustin, 20
Augustiňák, 20
Báček, 48
Bakanová, 48
Baksa, 48
Balica, 32
Balíková, 32
Balínek, 32
Barabáš, 32
Barbulák, 32
Barcal, 41
Barnaš, 33
Barnáš, 33
Bárta, 33
Bartáčková, 33
Barták, 33
Bartes, 33
Bartík, 33
Bártík, 33
Bartizal, 33
Bartoš, 33
Bartošková, 33
Bartoušek, 33
Bártová, 33
Bartuška, 33
Barus, 33
Bastl, 20
Benáková, 20, 33
Benda, 20
Bendík, 21
Bendl, 21
Benediktová, 20
Beneš, 21
Berka, 41
Berkovec, 41
Bernard, 41
Bernát, 41
Bican, 21
Blaha, 48
Bláha, 48
Blahovec, 48
Blahuta, 48
Blažek, 21
Blažíček, 21
Boček, 48
Boháč, 48
Bohoněk, 48
Bohuslav, 48
Bojko, 48
Borkovec, 49
Bořuta, 49
Bouše, 49
Bouška, 49
Božek, 49
Brich, 21
Brom, 41
Brož, 21
Brožek, 21
Brožíček, 21
Brůha, 21
Brůžek, 21
Buchtel, 49
Buchtelíková, 49
Buňatová, 49
Buneš, 49
Burešová, 21
Burian, 21
Buriánek, 21
Bušková, 49
Bušta, 49
Buzek, 49
Cirhan, 55
Cvach, 49
Čavoj, 49
Čečka, 49
Čejka, 49
Čermín, 49
Čuta, 49
Daler, 55
Danek, 33
Daneš, 33
Daňhel, 33
Danielová, 33
Danihel, 34
Daňko, 34
Daňo, 34
Dašek, 50
David, 34
Demeter, 21
Diviš, 21
Dlugoš, 50
Dobal, 55
Dobš, 34, 50
Domin, 22
Domín, 22
Doško, 50
Dufek, 50
Duša, 50
Dušák, 50
Dušek, 50
Eliášek, 34
Fajtl, 41
Felix, 22
Fenclová, 41
Ferenc, 47
Ferianček, 47
Ferko, 47
Ficl, 41
Filař, 22
Filas, 22
Filip, 22
Filípek, 22
Filo, 22
Florián, 22
Foltýn, 22
Fomín, 50
Franc, 41
Francl, 41
Franček, 22
Frančeová, 22
Franěk, 22
Frič, 41
Fríd, 41

Frisch, 41
Friš, 41
Fritzlová, 41
Frýba, 41
Fryc, 42
Fryč, 42
Frýd, 42
Fryš, 42
Gábor, 47
Gabriel, 34
Gál, 47
Gallo, 47
Galus, 22
Gašpierik, 34
Gavlas, 22
Gondeková, 47
Gregor, 22
Gregora, 22
Grigová, 22
Günther, 42
Hába, 23
Habadová, 23
Habaj, 23
Hach, 23
Hájek, 34
Hála, 23
Hálek, 23
Hamáček, 34
Haman, 34
Hamet, 34
Hána, 42
Hanc, 42
Hančová, 42
Haniš, 42
Hanousek, 42
Hanta, 42
Hanus, 42
Hanuš, 42
Hanzal, 42
Hanzlíček, 42
Hanzlík, 42
Harazím, 23
Hartl, 43
Hartman, 43
Haškovec, 23
Hašl, 23
Havel, 23
Havelka, 23
Havlátko, 23
Havlíček, 23
Havlík, 23
Havlů, 23
Hebík, 43
Hečko, 50
Hečl, 43
Hejda, 43
Hejnic, 43
Helešic, 50
Helmová, 43
Henková, 43
Herman, 43
Herold, 43
Herout, 43
Herza, 43
Hodouš, 50
Hojda, 50
Honsa, 43
Hreha, 50
Hroděj, 50
Hronek, 50
Hroník, 50
Hrůza, 51
Hušek, 51
Hynková, 43
Hynouš, 43
Ille, 23
Illek, 24
Indra, 43
Ira, 24
Ivanov, 34
Jáchymová, 34
Jakešová, 34
Jakl, 34
Jakubec, 34
Jakubík, 34
Jamrich, 55
Janáček, 34
Janák, 34
Janál, 35
Janata, 35
Janča, 35
Janda, 35
Jandus, 35
Janecká, 35
Janeček, 35
Janiš, 35
Janků, 35
Janoch, 35
Jánoš, 35
Jánošík, 35
Janoušek, 35
Jansa, 35
Jantschová, 35
Janů, 35
Jára, 51
Jareš, 51
Jarina, 51
Jaroš, 51
Jech, 35
Jerhot, 35
Ježek, 36
Jílek, 24
Jindra, 43
Jindřich, 43
Jíra, 24
Jiráček, 24
Jiráková, 24
Jirásek, 24
Jirátko, 24
Jirků, 24
Jiříček, 24
Jiřík, 24
Jonáš, 36
Joska, 36
Jougl, 55
Joura, 24
Joza, 36
Jůdlová, 36
Junek, 44
Jůnová, 44
Juračková, 24
Jurásek, 24
Jurčík, 24
Jurík, 24
Jurková, 24
Jůza, 36
Kabourek, 36
Kačenka, 25
Kafková, 36
Kaláč, 48
Kališ, 48
Kamarýt, 44
Kareš, 44
Karlík, 44
Kaska, 51
Kasper, 44
Kastlová, 25
Kášová, 25
Kašpar, 36
Kašpárek, 36
Kazda, 51
Kazík, 51
Kilian, 44

Kincl, 44
Kindl, 44
Klement, 25
Klíma, 25
Klimeš, 25
Klouda, 25
Klůfa, 25
Kobrle, 44
Koc, 51
Kocábová, 51
Kocanda, 51
Kocián, 51
Kodad, 25
Kodl, 44
Kodymová, 25
Kojetín, 51
Kolek, 25
Koleš, 25
Kondrátová, 44
Koreš, 51
Korch, 55
Kóša, 51
Košta, 51
Kotaska, 52
Kouba, 36
Koubek, 36
Krása, 52
Kristen, 25
Kronus, 56
Křišta, 25
Křišťál, 52
Křišťan, 25
Kubala, 36
Kubálek, 36
Kubát, 36
Kubec, 36
Kuberová, 36
Kubeš, 36
Kubicová, 36
Kubíček, 37
Kubík, 37
Kubina, 37
Kubiš, 37
Kuboušek, 37
Kubů, 37
Kuda, 25
Kuna, 44
Kunášek, 44
Kunc, 44
Kunt, 44
Kupka, 37
Kyrianová, 44
Lacika, 52
Lacko, 52
Lach, 52
Lála, 52
Lampert, 45
Lanc, 45
Landa, 25
Lašák, 52
Leksová, 26
Lenc, 45
Lexa, 26
Liner, 56
Linhart, 45
Longin, 26
Ludvík, 45
Lukač, 26
Lukáč, 26
Lukáš, 26
Lukášek, 26
Lukeš, 26
Lukš, 26
Lukšík, 26
Luprich, 45
Lux, 26
Máca, 37
Macek, 37
Macura, 37
Mahút, 52
Mach, 37
Mácha, 37
Macháček, 37
Machačová, 37
Máchal, 37
Machálek, 37
Machata, 37
Macho, 37
Machoň, 37
Machovič, 37
Machula, 37
Májová, 45
Mála, 38, 52
Malák, 38, 52
Man, 45
Marcin, 26
Marcín, 26
Marcinka, 26
Mareček, 26
Marek, 26
Mareš, 26
Marhoun, 45
Mariška, 38
Markovicsová, 26
Markovič, 27
Maroušek, 27
Maršán, 27
Maršík, 27
Marta, 38
Martinčáková, 27
Martínek, 27
Martinka, 27
Maruna, 38
Maruš, 38
Maruška, 38
Maryška, 38
Mařík, 27, 38
Mašek, 27
Máška, 27
Mateják, 38
Matějček, 38
Matějíčka, 38
Matějka, 38
Matocha, 38
Matouš, 38
Matoušek, 38
Matula, 38
Matuška, 38
Matys, 38
Maximova, 45
Mejstřík, 52
Melich, 38
Mencl, 45
Merglová, 45
Merkl, 45
Mičan, 27
Mička, 27
Mihalíková, 38
Mihalov, 39
Mihulka, 39
Michal, 39
Míchal, 39
Michalec, 39
Michálek, 39
Michalov, 39
Michňa, 27, 39
Mík, 27
Míka, 28
Mikelová, 28
Mikeska, 28
Mikeš, 28
Mikoláš, 28
Mikolášek, 28

Mikovcová, 28
Mikšátko, 28
Mikula, 28
Mikulička, 28
Mikulka, 28
Mikuš, 28
Milko, 52
Milo, 52
Milotová, 52
Minková, 28
Miška, 39
Mládek, 52
Moc, 45
Mojžíšek, 39
Mokoš, 52
Mokošín, 52
Nedoma, 53
Netík, 53
Nikl, 45
Oliva, 28
Onderka, 28
Ondrůšek, 28
Ondrušová, 28
Ondřich, 45
Ondřišková, 28
Ortová, 45
Pallas, 29
Palma, 29
Pánek, 29
Paulen, 29
Paulus, 29
Pavelka, 29
Pavlas, 29
Pavlásek, 29
Pavlíček, 29
Pavlík, 29
Pavliš, 29
Pavlovec, 29
Pavlovič, 29
Pech, 29
Pešek, 29
Pešl, 29
Peterka, 29
Petik, 29
Petráň, 29
Petrásek, 29
Petrášek, 30
Petrouš, 30
Petroušek, 30
Petrů, 30
Petrus, 30
Petřík, 30
Petýrek, 30
Pexa, 30
Pícha, 30
Píše, 30
Pítra, 30
Pixa, 30
Polata, 45
Polcar, 46
Ponec, 39
Ponert, 46
Prokeš, 30
Prokop, 30
Prošek, 30
Provod, 53
Průhová, 30
Prynych, 46
Přibáň, 53
Puta, 46
Rada, 53
Radosta, 53
Radoš, 53
Rachač, 53
Rambousková, 46
Randa, 53
Randáková, 53
Reček, 53
Reindlová, 46
Reinold, 46
Rejnart, 46
Remiš, 39
Riedel, 46
Rod, 46
Romanová, 31
Rudolf, 46
Rulf, 46
Ruprecht, 46
Ruta, 46
Rymeš, 46
Rypota, 56
Řeháček, 31
Řehák, 31
Řehoř, 31
Říha, 31
Sábl, 46
Salaba, 46
Sazma, 53
Seberová, 31
Seifert, 46
Simota, 39
Šácha, 39
Šalamoun, 39
Šálek, 39
Šepa, 56
Šíma, 39
Šimák, 39
Šiman, 39
Šimánek, 39
Šimeček, 39
Šimek, 39
Šimon, 39
Šimončič, 40
Tašek, 56
Toman, 40
Tománek, 40
Tomasko, 40
Tomášková, 40
Tomašovič, 40
Tomek, 40
Tomeš, 40
Tomič, 40
Tomka, 40
Tomší, 40
Tuma, 40
Tůma, 40
Tvrdík, 53
Váca, 53
Vacek, 53
Vacval, 53
Vach, 53
Váchal, 53
Vachoušková, 53
Vachoutová, 53
Vachuta, 54
Vála, 31
Valek, 31
Valenta, 31
Valeš, 31
Vališ, 31
Valtr, 47
Váňa, 54
Vaňas, 54
Vanča, 54
Vančata, 54
Vanda, 54
Vandasová, 54
Vaněček, 54
Vaněk, 54
Vaněrek, 54
Vaníček, 54
Vaniš, 54
Vaňous, 54

Vansa, 54
Vanýsek, 54
Váša, 54
Vašata, 54
Vaštík, 54
Vavera, 31
Vaverka, 31
Vaverková, 31
Vávra, 31
Vavrincová, 31
Velek, 54
Velíšek, 54
Venuš, 54
Viktorin, 31
Vikturnová, 31
Vilas, 47
Vilímek, 47
Vít, 32
Víta, 32
Vítek, 32
Vitko, 32
Vitoušek, 32
Vlach, 55
Vojík, 55
Vojník, 55
Vojta, 55
Vojtěch, 55
Vojtek, 55
Voldán, 47
Voldřich, 47
Volek, 47
Volenec, 55
Volf, 47
Vondra, 32
Vondrák, 32
Vondrášek, 32
Voneš, 32, 55
Vrchota, 55
Werner, 47
Wolf, 47
Záhořík, 55
Zach, 40
Zachariáš, 40
Zdich, 55
Zíková, 47
Zima, 32
Zoul, 40
Zoulek, 40
Zýka, 47
Žižka, 55